



РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 17-ГО ЖОВТНЯ 1912 ЧИСЛО 42.

VOL. XX. - JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, OCTOBER 17, 1912. No. 42.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союзу в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

277. Теодор Яворський	1
278. Йосиф Котик	2
279. Франко Скіевич	1
282. Николай Крук	1
283. Петро Цовків	1
285. Михайло Грацонь	1
286. Петро Решетар	1
289. Лукіян Шеремета	1
291. Теодозій Глюз	1
293. Марія Сургент	1
294. Петро Гарбінський	1
296. Теодор Калиновський	1
297. Михайло Шмандюк	1
298. Іван Кушнір	1
299. Михайло Буртик	1
300. Іван Березовський	2
301. Ізидор Костюк	1
304. Петро Кречковський	1
309. Семен Песля	1
310. Тереса Сулик	1
311. Олекса Хомій	1
313. Анна Корнель	1

Окрім висше наведених делегатів-по-явили ся на Конвенцію отсі Головні П. Т. Урядники Р. Н. Союзу: о. М. Балог, духовний отець; Дмитро Капітула, пред.; Марія Черемшак, містопресе.; Іван Мартон, місто-пресе.; Теодозій Лабовський, секр. рекорд.; Семен Ядловський, секр. фінас.; Алексій Шаршонь, кас.; о. В. Балог, Константин Поступак і Теодозій Каськів — члени контр. Комісії; Радні: Іван Глова, Андрій Стефанович, Йосиф Ялечко, Сильвестер Маркевич, Василь Левчик і Андрій Добош; Ілько Моранець, організатор; Антін Цурковський, редактор руської „Свободи”; Андрій Гела, ред. словенської „Свободи”; Константин Кирчів, управитель „Свободи”.

Гол. пресе. п. Капітула покликав на преседавателя Конвенції Всеч. о. Д. Хомяка і двох заступників: пп. А. Валєвського і Пришляка. Коли присутні заняли свої місця, о. Хомяк запитав ся, чи пп. Делегати і Делегатки суть задоволені тим, щоб він заняв місце преседавателя Конвенції. Так всі сказали одногласно, що годять ся на тоє. Так о. Хомяк подякував пп. Делегатам і Делегаткам і покликав з поміж делегатів двох секретарів до списування протоколу: пп. А. Кріля і О. Шараварка. Ним приступлено до порядку дневного, ухвалено, що Гол. Конвенція має розпочинати ся кожного дня від години 8. ране до 12. в полудне, а від 2. до 6-тої по полудни. Ухвалено, що кожний делегат як і делегатка, если би вносили такі де-

бати, котрі би спричиняли роздори гол. Конвенції, або если би переступали порядок і правила Конвенції на внесене о. Даниловича ухвалено слідує кари: 1-ий раз \$1.00, 2-ий раз \$2.00, 3-ий раз \$3.00 і тратить право забирати голос того дня. Кари зібрані мають віддати ся на школи „Просьвіти” в Америці.

На внесене п. Стеткевича ухвалено, що кожний делегат може забирати тільки 2 рази слово в одній справі і то 1-ий раз може говорити так довго, доки не скінчить, розумієть ся, коли в своїй бесіді буде тримати ся стисло предмету, а другий раз не більше як 5 минут. Дальше Верифікаційний Комітет здав сиравозданє і заявив, що відділи уневажнені через Верифікаційний Комітет суть слідуєчі: від. 3., понеже не мав права більше як до двох голосів, а було 3 делегати. Так о. Іл. Кузів опустив галю добровільно. Дальше від. 10 і від. 186, однак ухвалено, що делегати сих відділів можуть бути присутніми на Конвенції і признано їм повне право як і кождому делегатови.

Засіданє замкнено.

(Дальше буде).

З в і т

Головної Контрольної Комісії, відбувшої ся на днях 8-го до 11-го жовтня 1912 зі стану маєтку „Свободи” при передаваню уряду нововибраному завіда-телеви „Свободи”.

Головна Контрольна Комісія передала новому завіда-телеви „Свободи” п. А. Савці від старого менеджера „Свободи” п. К. Кирчова, банкову книжочку, на котрій знаходило ся готівки в сумі \$2.430.08

На сю суму не перейшло е-ще виписаних вже, а не скешованих через банк чеків в сумі 714.63

Так що завідатель „Свободи” п. Андрій Савка переняв цілого маєтку грошевого в сумі 1.715.45

Джерзи Сіти, Н. Дж. 11. жовтня 1912.

о. В. Балог, С. Миланович, Й. Ялечко.

При сій нагоді Головна Контрольна Комісія почуваєсь до морального обовязку в імені цілої організації Р. Н. С. зложити старому менеджеру п. К. Кирчову як найсердечнішу подяку за точне і солідне діловодство через кілька літ його ревної праці при заряді „Свободи”. Мусимо тут зазначити, що бувший менеджер п. К. Кирчів положив немало праці і труду при закупні і репера-

ції власного дому Р. Н. Союзу, що вимагало багато труду і праці довший час поза урядовими годинами і через се п. К. Кирчів заслугоє на цілковите вотум довіря.

о. В. Балог, С. Миланович, Й. Ялечко.
Головні Контрольори Р. Н. С.

Повідомленє.

До відома всіх П. Т. місцевих Урядників і бувших Організаторів Р. Н. Союзу.

Отсим подає ся Вам, Вп. Панове, до відома, що з причини ареформованя Руського Молодечого Союзу, та надї, що сей Р. М. Союз розвине ся небавом на ширшу скалю, а тим самим і праця около його розвитку побільшить ся, — головний фінансовий секретар, котрому XII-та Гол. Конвенція припоручила заняти ся місцевими організаторами, за згодою Головного Уряду Р. Н. С. зрезигнував з сего уряду, а сю працю припоручено мені, се є головному преседателеви.

Сю працю я переняв на себе і з днем 15 го жовтня (октобра) с. р. розпочинаю свій новий уряд.

При сій нагоді повідомляю всіх пп. старих організаторів, що всі їх належности за місяць вересень (септембер) с. р. виплачу їм що до цента, наколи пришлють на мої руки відповідні рахунки і посьвідчення.

Від 15 го жовтня с. р. кожний фінансовий секретар місцевого відділу Р. Н. Союзу стає ся рівночасно організатором свого відділу (після ухвали XII-ої Конвенції) і має право за кожного новопринятого члена взяти собі 50 центів титулом нагороди; рещту прийнятих від новоприступившого члена грошей належить відослати до каси Р. Н. Союзу враз з кождочасним розметом.

Чи то організатори-секретарі, чи инші члени Р. Н. Союзу, котрі мають добру волю і щіру охоту заняти ся організованєм нових відділів та приніманєм нових членів до нашої організації, мають найперше в кожній організаторській справі звернути ся до мене, а я вишлю кождому всі потрібні інформації і друки.

Панове Товариші! Отвираєть ся перед кождим з Вас широке поле до невсипущої народної праці. Побіч тої скромної грошевої нагороди, яку дістанете за свої тяжкі труди, жде Вас еше в будучности инша, далеко більша і приємніша нагорода, а се: вдячність рідного народа! Возьміть ся проте щиро до праці і покажіть цілому сьвітови, що на Аме-

риканській Русі є сотки і тисячі горячих руських патріотів, котрим доля і слава рідної організації не є байдужна. До праці, Товариші!

Д. Капітула,
голови. пресе. Р. Н. Союзу.

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Є.

На підставі ухвали XII. Гол. Конвенції Р. Н. С. повідомляю отсим всіх дотеперішних П. Т. місцевих організаторів Р. Н. Союзу, що їх уряд уневажнюєть ся з днем 15. жовтня с. р. Місця старих місцевих організаторів мають заняти від означеного висше дня пп. фінансові секретарі кождого підрядного відділу Р. Н. Союзу.

Д. КАПІТУЛА,
гол. пресе. Р. Н. С.

СПИС

П. Т. Делегатів-жертводавців, котрі при виплаті дієт зложили свої датки на „Рідну Школу” в Америці:

Алекс. Балігрозький 1.00 дол., Мих. Варан 1.00 дол., Мих. Бунда 1.00 дол., Лешко Сидоряк 1.00 дол., Вол. Стадник 50 цнт., Ал. Цепко 1.00 дол., Анд. Підуфалій 50 цнт., Ан. Тиханевич 50 цнт., Н. Паславський 50 цнт., Вас. Шлемко 50 цнт., Ілля Борис 44 цнт. — Разом \$7.94. Кари за нарушенє порядку через пп. Делегатів \$16.00. — Загальна сума виносить \$23.94.

о Д Хомяк.

Справленє похибок з попередного числа:

Одним з трох членів Верифікаційного Комітету був Іван Бунга (мол.), а не Мих. Бунда. Василь Оліярчик був делегатом з 54, а не з 53 відділу.

Просьба

до всіх щирих Патріотів Русинів-Українців околиці Пітсбурга аж по Юнг-0241 ставн включно.

Проту всіх патріотів, замешкалих на плейзах в околиці Пітсбурга, котрі хотіли б, щоб на їх плейзі відбуло ся віче в справі народній, щоби безпро-волочно подали на руки підписаного докладну адресу місця (галі), в яким се віче має відбутися. На вічу буде промовляти делегат просьвітих товариств зі Старого краю, п. С. Демидчук.

Час віча оголосить ся в часописях пізнійше, коли п. С. Демидчук буде вертати зі своєї подорожи по Канаді.

З поважанєм

о. Василь С. Гриняк,
113 Third Ave., Butler, Pa.

Віча в справі „Рідної Школи“.

Taylor, Pa.

(Повитане галицького делегата. — Його палкий реферат. — Сердечний настрій. — Чи не гаразд було-б від тепер за єдність подбати.)

В сій благій надії, що „Свобода“ буде містити на своїх сторінках звіти із всіх віч, устроєваних при співучасті п. Семена Демидчука, делегата галицьких Українців, — посилаю короткий звіт з нашого вчорайшого віча. Гадаю, що точне зареєстровування перебігу кожних таких сходів патріотичних буде мати велике значіння так для нас, як і для братів в старім краю. Для нас, — бо за протяг кількох місяців мати-мемо суму народної гордості і одушевлення, що обхопило маси наших заточенців; і для братів в старім краю, бо саме тепер, коли делегат галицьких Українців переїздить здовж і поперек американські оселі, увага старокраєвих патріотів-політиків більше звернена на житє американських Русинів, а се, розуміється само собою, викличе більше заінтересоване на будуче і положить натягненим і курйозним новинкам про „Русинів в Америці“, що появляються від часу до часу на стовпцях старокраєвої преси... Тому пожаданою річчю було-б, після мого пересвідчення, щоб мовчанкою не оминати ні одною теперішнього віча а постійно подавати: перебіг, число учасників, локальні відносини, замічений настрій, рефлексії... Хоч наперед вже можна сказати, що ці описи будуть в дечім надто суб'єктивної вартости, та сама річ, факти, так сказати: есенція річи, мати-ме своє далекосягле значіння.

Дня 4-го н. ст. жовтня, вечером, відбуло ся віче в Тейлор, Па. Почин до скликання сього віча дала недавно тому заснована „Читальня парохіяльна ім. Маркіяна Шашкевича“ і вибраний на окремих сходинах (на яких був присутний також п. С. Демидчук) комітет, котрий видав до загалу тейлорських Русинів горячу відозву, запрошуючи їх до шкільної галі в ім'я одної, спільної ідеї, що її кожний Українець повинен леліати у своїй груді без огляду на побічні випадки ріжниць. Як звісно, містечко наше не багате має Русинів, і півтора сотки найповажніших вічевиків, прихильників всіляких партій і переконань, — число надсподівано велике! Бадьорні, веселі і погідні лиця зраджували внутрішній настрій і зрозуміння діла. Як гарно діється на душі чоловіка, коли на чужині має свій власний куток, де можна зібратися на спільну раду і не потреба вирішувати ся до всяких галі побіч сальонів з пияцькими барами! Від коли мають тейлорські Русини свою простору, ясну, кріслами й лавками заставлену хату, — від тоді слідно більшу певність, розмах, енергію. І нашому дорогому гостеві з Галичини незвичайно приємно було, коли дізнав ся, що ми вічувати-мемо не в наймах а у себе! Виступивши на трибуну, представив о. В. Держирука зібраному народові п. С. Демидчука і повитав його так іменем комітету, як і всіх присутніх... Ти бачив, брате, як весною збере ся біля заставки водна маса і там спинить ся, що ні одної морщинки не побачиш на її плесі. А коли підведеш ключем деревляну засуву, то загремить тобі таким клетотом, що й земля задріжить! Так і тут: як тільки побачили вічевики свого Гостя з далекого, рідного краю, загреміли ясні оплески радості, щирости, одушевлення...

І зачала ся історія... Не ся істо-

рія, що її присуває нам перед очі заповорошена чорними рядочками задрукована книга; а ся історія, що її говорять серце до серця, говорить сльозою, зітханем тужливим, надією сріблитою, вірою в ясніше „завтра“, бундючністю свободної народної гордості... Історія так подрібно звісна кожній одиниці великої української сім'ї а так безвинно нова, що жалить груди думкою про „занащений, тихий рай“, а рівночасно підводить кріпку долоню і сьміле чоло на зустріч ворога, що „кує кайдани“... Змінюють ся картини так невліпно, як сі дрібонькі кінематографічні образочки, що пересувають ся перед нашими очима скоро-прескоро і зливають ся на полотні у вимріяні краєвиди, поетичні образи... Ось стають нам перед очі замальовані, тихі наші села, що гомонять чарівною руською пісню і оболівають ся вечірнім спокоєм і перлистою рисою; гомонять до нас рідні околиці чарівною мовою вузко-розмежованих нив, зелених левад і сріблених ручаїв; никне віддаль, ширинь безмежного океану, бо тут же говорить душа старокраєвого брата-хлібороба до такої же душі хлібороба-дезертира... А далі чути якийсь зловіщий шипіт гадина: злодійська рука намагається загарбати все добро рідних сторін і кігті затопити у саму народню душу... Чи ловиш ухом сей пекольний регіт ворога, що все загарбує а прикінці каже: „Чом ви нам платите сонце не повинні?“ А потім поветасє закований, прибитий великан, мов сей дідуган козак з могильного кургану, витягає долоні до „сонця правди і любови“, мече в небеса голосну пісню свободи і перемоги! Яка сумна... ні, яка весела історія!

Слухали вічевики сеї історії із задержаним віддихом, слухали уважно. І певно користь віднесли! Від часу до часу довготреваючі оклики обурення, то знов голоси „славно, славно“, та „оплески одушевлення! Мимохідь приходить чоловікові на думку, що коли-б так частіше аранжувати між нашими переселенцями сі „школи патріотичного одушевлення“, то по короткім часі могли-б ми співати мовчучу пісню, що покотилася між нашими переселенцями так, як старий Дніпро котить свою запінену філю:

„Живем, живем, своїм життям,

Його ніхто не відбере, не відбере!“

Ще довгий час, по скінченій одно-годинній промові, говорив п. С. Демидчук із зібраними вічевиками про галицькі відносини тай розпитував про тутешні справи. А тимчасом пішли пп. Іванкевич і Марущак з „козацькою шапкою“ по селі за жертвами на „Рідну Школу“. Зібрали, як на Тейлор, дуже значну квоту: 26 дол. і 55 центів, яку то квоту, по відчисленню видатків, переплеть ся тими днями до старого краю. З малими виїмками, ніхто не відмовляв ся від жертв: кидав до „шапки“ свій гріш і „лямполіз“ і „гайдамака“, і „греко-католицький Старо-Союзовець“ і „поступовий Ново-Союзовець“, жертвував щиро... Звісно-бо: дощик скрапляє цілу вселенну, тай сонічко Боже усміхається до всякої твари; то чому-ж би спільне наше сонце-ідея, любов рідної України, не мала-б нас з'єдинити хоч на „національних празниках“?

Щоб тільки вплив тих сонічних хвиль лишив ся в кожній груді як найдовше і давав почин до щораз-тіснішого з'єдинювання наших сил, так, на превеликий жаль, подроблених!

Присутний.

Scranton, Pa.

Були у нас, в Скрентоні, всілякі національні торжества і маніфестації, були віча численні в таких справах, що найбільше вражали народно-патріотичні чувства, були всілякі ювілейні обходи, які деколи безперечно належали до найповажніших на американській Україні, — та такого сердечного одушевлення і радості, яка полоняла-б людського духа і стоплювала б серця всіх присутніх в одно велике, горяче серце, як се було на вічу в справі „Рідної Школи“, дня 6-го жовтня, — здається, не було... А може се тільки тому так здається, що кожда минула подія, будь вона найбільше оповита величавістю й значінням, тратить свій блиск і приману в обличчю подій нових, більше актуальних... Може бути. Та людину краще інтересує теперішнє й будуче, як се, що сковало ся у мраковині минувшини; і тому зимнокровність і об'єктивність, що повинна товаришити дописувателеві в оцінюванню даної справи, мимохідь перекидається в сторону солодкої пересадки... Гарні хвили переживали скрентонські вічевики згаданої днини, солодкими споминами позаписували ум і серце, — се признає кожний, хто був. А було там більше двох соток самого цвіту наших емігрантів, що заповнили доволі простору читальняну сальку по береги і з радісно усміхненими лицами і веселими, палкими очима вистояли до самого кінця, вслухуючи ся в чудову музику рідних нив і гаїв, втягаючи до грудий могутньою струєю запашний воздух кованої Батьківщини, що далеко, поза срібленими філями широкого океану розкинула Своє же брацтво по багатій землиці і замозленою рукою вислала Свого вірного сина, щоб ішов між племя рідне і голосив її болі і страждання, заколисану силу і надію на воскресення...

Коли о. В. Держирука впровадив п. С. Демидчука, делегата галицької України, на естраду, представив зібраному народові і привитав сердечними словами в імені вічевиків, — то оплескам і окликам одушевлення не було кінця! Се-ж витала рідня свого вірності тим ідеалам, за які борються до загину старокраєві товариства, що постарали ся о висланє свого відпоручника! Уявіть собі людину, що з радісним окликом падає в обійми брата з далекої, рідної сторони, а опісля збільшить сю радість двіста або більше разів, то тоді мати-мете точний образ сього настрою, який був на сали...

А, півторагодинна промова п. делегата! Сі слова щирі, що падають любовою на твою душу і відтворюють у ній „ясний, тихий світ“! Ся бодрість і певність, що наказує тобі прибитого духа двигнути в гору, „на стрічу сонцю золотому“ і кроки твої повернути в сім напрямі, в яким перед нами йшли і тепер йдуть правдиві борці за народню честь і гаразд! Ся завзятість, що бе з кожного руху, з кожного погляду! Не раз і не два гомоніти-ме прекрасне слово нашого Дорогого Гостя по наших американсько-руських оселях; кожний буде мав нагоду його почути, нарадувати ся і ним насталити збайдужілого духа! А що промова п. С. Демидчука незвичайно заінтересувала присутніх, на се доказ, що через цілий час ніхто не шевельнував ся, ніхто не виїшов із сали, хоч стиск був дуже великий! Оплески, що часто-густо переривали мову, виходили щиро, без примусу, з одушевлення!

По відспіванню національного гимну, завізав о. В. Держирука присут-

них до складання жертв на „Рідну Школу“. Пішли з тацкою пп. В. Груцеляк і Ю. Крайківський по сали... Ніхто не відмовив ся дати своєї лепти: близько сорок доларів дістане „Рідна Школа“. В часі збірки говорив п. делегат з присутніми на ріжкі темі, особливо на тему виховання шкільної дитвори. Перед закінченням віча приступлено до ухвалення резолюцій і окликів одобрення: 1) Віче, що відбуло ся в Скрентон, Па. дня 6-го жовтня 1912, домагає ся від австрійського правительства як найскоршого основання українського університету у Львові. 2) Віче ітд. домагає ся як найскоршого удержавлення існуючих українських приватних шкіл в Галичині і 3) Віче ітд. остерігає австрійське правительство перед всіма наслідками на случай несповнення наших справедливих домагань.

А щоб справа „Рідної Школи“ не заснітила ся між скрентонськими Русинами, в тій цілі вибрано комітет, який мати-ме обов'язок постійно дбати о збирання фондів на сю ціль, а також о скликування у відповіднім часі віч і сходів, на яких обговорювало-б ся сі справи. До комітету вибрані: о. В. Держирука, В. Грешко, П. Кирилюк, Ю. Крайківський, В. Груцеляк, Й. Демкович і Настя Федяк.

Вкінці п. В. Груцеляк подякував п. делегатові короткими, щирими словами в імені присутніх а п. делегат зібрав признання за так гарний і успішний перебіг віча. Зачали ся тепер національні гимни а далі дружна, щира гутірка на теми особисті.

Так, як на вічу в Тейлор, Па., були тут присутні Русини без ріжниць на свої політичні пересвідчення. І а сеї нагоди стоїть закликнути всіх скрентонських і загалом американських Українців до постійної єдности і любови:

Ми, почетвертовані ворогами, ми, ще більше внутрішніми нашими межиусобицями розбачені, найбільше потребуємо любови! Тільки через єдність розприснуть ся наші кайдани і зникнуть „єї“ границі, що нас тепер ділять і колись ми всі разом щасливі, розрадувані кинемо ся в обійми волі... І Бог, як то кажуть, солодко усміхнеть ся! Хоч чапа нашої національної покути-заправлена є полином, та ми не доливаймо до нього власної гіркости, а вихильмо її з тою вірою, що „через терпіння до спасення“! І тоді колись Русь-Україна, сходячи з хреста мук, повна краси і гаразду, ще не випростує навіть своїх ramen з довголітнього отупіння, а промовить до своїх синів, що до визволення поможла їй тільки любов і єдність!

Учасник віча.

Поклик.

Отсею дорогою звертаю ся до всіх Хв. Товариств ньюйорських, котрі інтересують ся „Укр. Нар. Домом“ в Нью Йорку, та до тих, що бажають добра загаломі нашого народу і хотять посвятити трохи вільного часу і доброї волі для сеї так важної справи, нехай присилають своїх делегатів на мітинг, що відбуде ся дня 28-го жовтня с. р. о год. 8-й вечір, під ч. 134 Е. 7-ма улица, в домі Міллера. Просить ся також і ті Хв. Товариства, котрі ще доси не вислали своїх делегатів на наші мітинги, щоби вибрали по трох людей з кожного Товариства та прислали їх до спільної праці на полі народнім.

Мітинги центрального зв'язку до будови Укр. Нар. Дому в Нью Йорку відбуваються ся кожного остатнього понеділка по першій у висше означеній галі.

Ілія Романюшин,

предс. Центр. Комітету до будови Укр. Нар. Дому в Нью Йорку.

— Ну, ходи, не лякайся; він тобі нічого не зробить тепер — підбатьорювали його козаки.

— Павлусю, ходи сюди!

— Ану, покажіть...

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— 50 —

Непорадний подав ся до татарського ко-
ня, бо се його воєнна здобича. Козаки стали
сходити ся. Татарин став з усієї сили рвати
ся.

— Його-б ножакою, ось які! — кричав
один козак, виймаючи ножа: — Чого в ним
деремонитись!...

— А не сором тобі званого різати? —
каже дід Панас: — Живий Татарин більше
зарту чим мертвий; не руш його!...

Козак відступив ся, сплювуючи з доса-
ди. Дід Панас наблизав ся до Татарина, ко-
торму ще джурчала кров з носа і заливала
рот.

— Його треба ратувати, аби не захо-
пив ся ватажка Тріска: — Нам і так тре-
ба було языка роздобути... Хлопці, бодачок
юди! А ти, діду, роби, що знаєш, аби Тата-
рин живий був...

Принесли води. Дід присів біля Татарина
став спиняти кров із носа... Татарин загляв
до свого і заскоропав зубами...

Дід Панас знав татарську мову:

— Слухай, небоже! Коли хочеш живим
бути, дак кажи правду, що тебе питали бу-
уть; а то лихо буде з тобою. З козаками не

— 55 —

Недолю я знаю добре і кажу вам: бравий ко-
зак...

— Хай буде і він, аби добрий!
козаки.

Недоліні козаки пустили своїх коний
в річку, а відтак попринали пасти ся.

Недоля, узавши Тріску і діда Панаса під
руку, пішов з ними на могелу порадились.

Тимчасом козаки забавляли ся з Татари-
ном. І між ними були такі, що знали по та-
тарськи.

Татарин просив, аби йому дали їсти. Йо-
му розв'язали руки, дали чарку горівки і під-
несли казанок з кашою. Татарин був голод-
ний як вовк і жваво напихав в себе кашу.

Тепер стало йому весело і він став розмовля-
ти...

— Може тобі показати того хлопця, що
ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— Павлусю, ходи сюди!

— Може тобі показати того хлопця, що ти за ним ганяв ся?

— Ану, покажіть...

— 63 —

А далі стояли татарські гарби (вози) поміж
Татарами. За шатрами пилив ріка Самара.

Козак рахував оком шатра. Після свого
міг обмірковувати, кільки могло бути Татар, бо
їх не було видно. Усе поховало ся в холоди
під шатрами. Навкруті царина тишина.

Козак знав, що колиб тепер скопити в та-
тарський кіш, ні олен не втік би живим. Та
закі всунув ся в могили, щоби під'їхати до
своїх, він побачив як в шатра вийшло двох
Татар і розмовляючи щось, показували на мо-
гили, де сидів козак. Вони стали туди прям-
цювати.

Козак нагадав, що треба вбитого Тата-
рина спритати. Він хопив його за руку, по-
тигнув вниз і тут сховав його в траві. Та роді
було сиді затерти, бо під Татариним на могили
стояли калюжа крови.

Козаки прийшли на галку прикликати
товариша і так у двох і сніх Татар, притявши
ся, порізали, але вже було пізно. Татари, не
видачи на могили сторожного, затрівожились
і бігли до могили, що сиділа. Вони скорше до-
біжати, чим товариш. Цілий плів пропав. Ко-
зак скопив в могили і поїх до товариша.

На могили вже були Татари і побачили

— 65 —

Татарин нахмурился і я і люто поглянув на
Непорадного.

— Ось що, небоже! Тобі не побратимства
хоче ся, а черв'яків, що в сиді заховані; ось
що!... Ну, признай ся! Правда? Скажи,
його коня хлопці забрав?

Татарин мовчав.

— От пугауерний поганаець! — говорили
козаки, сьміючись: — Якого побратима зна-
шов... Відтак з легким сердцем продав би сво-
го побратима на базар!...

Татарини шпуга не вдала ся.

За той час оба ватажки порадили ся так:
Вони під'їдуть під татарський кіш. Та-
тарин покаже дорогу. Переход підуть козаки
в Тріською і стануть Татар заціпати, щоби їх
з коша вибавити. Відтак Тріска зі своїми вті-
качи-ме. Татари поженуть за ними, а тут уже
стояти-ме Недоля і привітає їх гарненько.

Колиж-би Татари не рушались в погоню, тоді
Козак-би Татари не рушались в погоню, тоді
значить, що їх небогато і можна на кіл вді-
ряти. Татарина поведе на аркані Непорадний.

Такий приказ виготовив Недоля перед ко-
заками і приказав сидіти коний.

— 65 —

У Павлуся в серці було дуже сумно і він
сотників приказав.

Він сяв ся до серця, що козакам
було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

було те

— 62 —

мов кіт закрадати ся в пору, дівучи на руках
і ногах. Коли потихесеньки розворнув траву
на могили, побачив там лежачого Татарина.

Се був сторожний Татарин. Він лежав на
розстеленому кожусі спиною в пору і опер
голову на схрещені руки. Він очевидно за-
снув на снєді, не спавши цілу ніч.

Козак підліз ще даліше, зазираючи в собі
дух. Татарин хрюпів. Козак опер ся ногою об
землю і добув ножа.

Звід ноги козака усунулась земля і зате-
лестіла, загігачи з могили вниз по траві. Від
того Татарин прокинувся, підвів голову і по-
клав її відтак опать на руки. Навіть сонних
повів не підвів. Ще раз розплющив очі та
уже і не замкнув їх, бо в сій хвили козак од-
ним махом відрізав йому голову. Татарин і не
заспогнав.

Козак підняв шапку Татарина, надів на
свою голову і став осторожно підніматись, та
розглядати ся навкруті.

Перед ним лежав татарський кіш. Коні
лежали в траві. За ним стояли рядом козакські
вози. В такий спосіб уставляли козаки свої
вози, коли обов'язували, і хоронили ся за ними
мов за валом фортеці. До возів з другого боку
поприпинані були воли, що лежали в траві.

— 54 —

жарт. Вони не то що вють, та і мучити ста-
нуть...

Татарин став опать бурмотіти проклони...

— Що він каже? — питають козаки.

— Тож то і біда, що нічого не каже... Ти
мені кажи зараз, кільки вас було сеї ночі в
Спасівці, і де тепер твій кіш буває...

Татарин ні слова, лише відвернув голову
на бік...

— Ану, що промовить, коли гарненько
попросимо! — говорив олен козак, наближа-
ючи ся з розжареним жеблом: — Я заздале-
кід пригадав. Трохи припечемо пятаки, так
скаже, усе висьпіває. Подержіть, хлопці, ноги.

Козаки піднесли Татарини ноги в по-
ру...

— Не дай ноги — каже до діда — а усе
скажу.

— Лишть його, хлопці! — каже дід: —
Ну, говори, а не дуже брешеш!...

— Ми були сеї ночі в Спасівці. В на-
шому ватоні було 400 чоловіка. Ватажував
наш славний Мустафа-ага, син Ібрагіма, хан-
ського Девлет-ірава*). Ми пішли на Україну
на свою руку працювати і брати в асир. Що

*) Заступник хана, віце-хан.

було те

було те

було те

було те

КАЛЕНДАР.

ЖОВТЕНЬ.

ст.	Дні	Руські свята
17	Четвер	Бродея Вер.
18	П'ятн.	Харитини
19	Субота	† Томи апост.
20	Неділя	21. Сергія і Вакха
21	Понед.	Пелагії
22	Вівтор.	† Якова ап.
23	Середа	Евламнія

НОВИНКИ.

В боротьбі за українським університетом. Російські Українці не можуть прийти нам з активною допомогою в боротьбі за наш університет у Львові. Та вони відчувають потребу такого університету так само, як ми. А доказом сего є ті тисячі листів, які вони вислали до парламентарного Союзу у Відні і до редакцій укр. часописів з признанням для наших послів і з негодуванням на польських шовіністів. До укр. газети „Радда” прийшло таких листів 100 з 2482 підписами. Найбільше таких листів вислало Поділля, а найбільше підписів під листами є мужицьких, бо аж 528.

Українська гімназія в Глинянах. Заходом кількох інтелігентів оснований в Глинянах перемишлянського повіту гімназіяльний курс, на котрий вписалося 20 дітей, між ними 9 дівчат. План науки як в деяких державних гімназіях. Дня 15. вересня відбули ся довірочні збори глинянських міщан, на котрих ухвалено перемінити сей курс в 1913 р. на приватну гімназію і зараз приступити до звозення матеріалів для будови гімназіяльного будинку, що вже з весною має будувати ся.

Поник до страйку. В Клівленді, О. появилася на днях відозва, взиваюча цілу американську суспільність, стримати ся через три тижні від їдженя яєць. Комітет підписавший сю відозву надіється ся, що тим способом приневольилоб ся гуртових торговців випустити нагромаджені по магазинах яйця на публичний ринок. Тузін свіжих яєць коштує в тій місцевості 46 центів. (В Джерзі Сіті за таку саму скількість свіжих яєць платять по 50 центів).

Убив свою вихованицю. Один чоловік в Філадельфії, Вілем Гаес, мав у своїм домі вихованицю, 19-літню Етель, яку адоптував був ще в її диточім віці. Недавно покинула Етель дім свого прибраного батька і пішла мешкати до гостинниці (бордінг-гауз). Своїй прибраній матері, пані Гаес, Етель сказала, що покидає свій дотеперішній дім тому, що у ній занадто строго її виховують. Самовільне опущене домі свого довголітнього добродія, розлютило Гаеса і він постановив свою невдячну вихованицю укарати... Коли Етель вийшла дня 12. с. м. враз з гурмою своїх товаришок із фабрики, в якій працювала як денна зарібниця, приступив до неї Гаес, приложив їй до груди револьвер і вистріляв. Дівчина упала на землю мертва, а Гаес стрілив тоді до себе і смертельно ранив ся. Його забрали до шпиталю, а убиту дівчину до міської трупарні.

Засипані піском. Двох робітників, Вілем Гріффіна і Джаме Паттона, з Пасайку, Н. Дж. нанятих у одного контрактора, видобували з ями пісок. Нараз обірвала ся підкопана ними стіна і засипала обох робітників. Збігли ся зараз люди і почали швидко відгребувати засипаних. Паттона добули ще живого, але Гріффіна удусив ся і його не могли вже привернути до життя.

Утеча з криміналу. З Колумбус, О. доносять, що чотирох в'язнів переплутували грубі кради головного відходоного каналу в стейтовім криміналі і тою дорогою відістали ся на волю. Своє увільнене виконали невідшукані доси в'язні так хитро і зручно, що тюремні власти не могли через кілька годин догледати ся, яким способом і куди вони утікли. Аж коли знайдено при каналовій дірі кілька молотків і долот та два подишені в'язнями арештантські убрання, доперва тоді догадали ся дозорці, якою дорогою висвободили ся спритні арештанти з примусової неволі.

Пітсбурський парох засуджений. Доносять нам з Пітсбурга: Нині дня 8 жовтня с. р. о. Константин Курилло, парох греко-католицької церкви на Савт Сайд в Пітсбург, Па. програв процес з Наталкою Діхтар. Заплатив всі кошти процесу і \$50.00 карн.

Витревалі суфражистки. З Единбурга (Шкоція) доносять, що невеличка громада місцевих суфражисток вибрала ся дня 12. с. м. пішки до Лондону, щоб там вручити прем'єрови Аскітові свою петицію. Сій жіночій армії проводить пані Де Фонтбленк, яка їде передом на коні. Вандруючі суфражистки думають робити денно по 10 миль, а у кожній місцевості, де будуть задержувати ся на спочинок, мають намір скликати мітинги і на тих мітингах промовляти та агітувати за своїм жіночим правом. Сі піхотинці-жінки поприбирали ся в далеку дорогу у спеціальні уніформи.

Пригода з орлом. Джан В. Обертінг з Лоренсбург, Інд. виїхав автомобілем на прогулку. Недалеко за містом надлетів з гори великий чорний орел і хотів запустити свої сильні кіксті у невеличке поросля, що пасло ся при дорозі. Орел так був зайнятий своєю добычею, що не добачив над'їжджачого на закруті самохода. Він ударив цілим своїм тілом у охоронну нішу автомобіля, розбив її на дрібні кусні і ошенив ся аж на лици пана Обертінга, запоморочуючи його своїм ударом. Машина була в повнім бігу, а ціла тота подія тревала за ледви одну секунду. Обертінг, витятий орлом в лице, стратив на хвилю свідомість і лопнув автомобілем в придорожнього дуба. Коли прийшов до себе, побачив на дорозі приколмішеного орла. Він найшов зараз кавалочок дроту, зв'язав орлови ноги і крила і заніс його домі. За напругу попованого самохода заплатив пан Обертінг 300 дол., але за те буде мати гарного орла, якого задумує вишкати і загоронити на вічну пам'ятку.

Сватане за помочю льотерії. В місті Вінона, Ваш. завязало ся товариство, яке задумало поженити всіх місцевих і околичних старих кавалерів за помочю льотерії. На разі вибито 200 жеребів (льосів), які продавати ся будуть старим парубкам по 5 дол. від штуки. В означенім часі відбудеть ся льосоване, а котрий парубок буде мати найщасливіший нумер, виграє 1000 дол. в готівці, а в додатку... свою будучу жінку. На случай, коли дівчині вильосованій мужчина не подобаєть ся, льосоване продовжаєть ся доти, доки не вийде такий жених, на которого віддання згодить ся. Властители сеї оригінальної льотерії мають надію, що з усеї тої „роботи” все-таки вийде якийсь хосен...

Хто заробив на евхаристійнім конгресі. Віденські часописі обчислюють, кілька заробили віденські купці і промисловці з приводу великанського зїзду на сей конгрес. Стверджують, що ще ніколи, як Відень Віднем, не бачено на його улицах тільки чужинців. А тому, що путники походили з менше заможних сфер, то найбільше заробили підрядні реставрації і людові каварні, потім торговлі з дешевим убранням і гальянтерією. Помимо сього проїзжі полішили у Відні 12—15 мільонів корон. Як характеристичну подробицю подають віденські часописі, що через дощі розкуплено усі парасолі і в суботу не можна було дістати парасоля в жаднім віденським sklepі.

Священний палієм. Перед сьніжкою лавою присяглих судіїв відбувала ся прикінці минулого місяця дуже немала розправа. На лаві обжалованих засів 68-літній парох з Волосатого, Михайло Скроцький, котрому прокураторія закинула злочин підпалу, через який пішло з димом 6 господарств на загальну шкоду 19 тисяч корон. Як співвинуватий засів 29-літній зарібник Петро Данило, який не залобів злочинцю поповнюваному в його присутності. Підклад сеї справи після акту обжалованя такий: Жена о. Скроцького удержувала через довгі роки любовні зносини з пошкодованим газдою Луцем Салудою. Коли про се довідав ся парох, від тоді жпте на приходстві стало чистим пеклом, особливо, що Скроцький став віддавати ся сильно пиянству. Він не раз відгрожував ся Салуді, що його або уба, або пустить з димом, особливо, коли не міг

переперти, щоб той виїхав ся з села до Америки. Дня 8 мая був о. Скроцький відрана дуже роздрознений, пив безвинно вино та грозив жінці і дітям, які мали походити від Салуди. Свідком сих авантур був нап'яний до жана зарібник Петро Данило, котрого о. Скроцький частував по роботі вином. Імось Скроцька зі страху перед мужевими погрозами втікла до сусіди Марича. Тоді о. Скроцький вівзав Данила, аби ішов з ним шукати жінки, яка на його думку мала бути у Салуди. Прийшовши на його обійсте, віддалене о 400 кроків від приходства, о. Скроцький підпалив сірниками дах стайні, а як все стало горіти, утік з Данилом. У Луця Салуди, котрому того дня помер батько, було з того приводу багато людей і вони, побачивши огонь, кинули ся ратувати, а Луць Салуда вже з параженом свого життя виніс із вогню трупа батька. За Салудою пішли з димом і його сусіди. Акт обжалованя описує злочин на основі зізнань Данила і інших свідків, що бачили як о. Скроцький тікав від запаленої стодолі Салуди до приходства. Обжалований признає, що через жінку запивав ся, однак зовсім не пам'яті, що він підпалив Салуду. Данило обтяжив своїми зізнаннями обжалованого, но признає, що він був дуже п'яний. По зізнаннях дальших свідків увільнено обжалованого від вини і кари, бо більше свідків крім Петра Данила не було. Але до села вертати відій не має що нанотець по таким судовим пікандалі.

Арештованя і ревізії у кацапів. В Бродях арештовано Стефана Клубка, котрий скінчив духовну семинарію в Житомирі і виїхав до Галичини, щоб ширити православ'є. На другий день переведено ревізію в домі батька Клубка в селі Висоцьку та сконфісковано багато русофільських агітаційних брошур. — В Глинянах переведено ревізію в мешканцю кацапа Саварина і в читальни Качковського. Саварин агітував в читальни за православ'єм і проповідував царслав'є.

Катастрофа на маневрах німецької флотії. З Гельголянд доносять: Підчас маневрів німецької флотії на Північнім морю лучила ся в суботу страшна катастрофа. Кружляк „Цирінген” найхав підчас вправ на торпедовець „Г 171” і перетяв його зовсім. По кількох мінутах торпедовець затонув. З залоги торпедовця, що складала ся з 23 моряків, утонуло сімох.

Арештованя польських революціонерів. Польські революціонери, які радили недавно в Закопанім (Галичина) і взивали Поляків до повстаня, походили з Росії: поліція арештувала багато з них. Найбільше арештовано польських заговорників в Лодзі, бо аж 20.

Літаном до Америки. Англійські часописі доносять, що летун Ведрін приготував будову літака, яким наміряє в однім дні перелетіти з Європи до Америки.

Батько 57 дітей. В шпиталі для божевільних коло Будапешту умер недавно угорський барон Ем. Берени. По його смерті до суду в Будапешті були внесені різними сільськими дівчатами, французькими і німецькими бонами 57

педань, в котрих вони жадають признаня своїх дітей потомками барона і допущення їх до участі при розділі його спадщини. Померший Берени лишив майно представляюче вартість кілька мільонів корон.

Страшна катастрофа. З хінського міста Войнуцу доносять про велике нещасте. При кінці серпня був там великий хмаролом, а потім великі повени. Місто Чінгсін і багато нинішніх зістали знищені. Після хінських рахунків згинувло до 50 тисяч людей.

На російській границі. Селянин з села Дубина брідського повіту, якийсь Ковальчук, пас гусей над самою границею. Стало ся так, що гуска перейшла через границю а Ковальчук побіг за нею, щоб її завернути. Тоді граничний салдат, не надумуючись довго, стрілив до Ковальчука і вбив його на місці. Брідське староство розвело слідство в сій справі.

Пчоли убили пару коний. В селі Ігровиці, коло Тернополя, пасли ся на пасовищу два коні. Нагло надлетів з поблизького ліса рій пчіл, який кинув ся на них і так сильно пожалив, що оба коні на місці згинили.

Мацохіяда. Мешканці одного села пйотрківської губернії звернули ся до губернатора з просьбою, щоби уневажнив громадські вибори, на котрих вибрано війтом Роха Мацоха, батька убитого Дамазієм Мацохом Вацлава. Хоч Рох Мацох не має нічого спільного з відомим злочинством, все-ж таки не хочуть, щоби їх представителем був чоловік, якому доля присудила носити прозвище Мацоха. В судейських сферах припускають, що Дамазій Мацох, поміщений для розсліду в психіатричній клініці, удає божевільне. Небаром лікарі видадуть наконечне ореченє.

На кару смерти через повішене застудив трибунал присяжних судіїв в Станиславові селянина Николу Хому, котрий в Хотимири товмацького повіта убив рідного брата, його жінку і трое дітей.

Російський шпін на австрійських маневрах. З Будапешту доносять, що на терені угорських маневрів арештовано російського шпіона. Його спільник втік. Арештований шпін називає ся Казимир Грус. Спершу не хотів зізнавати, але потому надумав ся і сказав, що він є польським журналістом а на Угорщину приїхав на студії. У арештованого шпіона найдено фотографії фортів і мостів тих околиць, де відбували ся маневри та мапу дороги зі Львова на площу маневрів. Про свійого спільника не хотів нічого сказати.

Катастрофа повени на Покутю. Читаємо в „Громадським Голосі”: Вже другий тиждень падає дощ. Гірські ріки виступили з берегів і роблять великі шкоди. Прут і Черемош позаливали свої долини. На Буковині шкоди величезні. В самім місті Чернівцях наробила повнів шкоди на 52 тисячі корон. В Старій Жучці втопив ся селянин Дмитро Козак, а в Лужанах Кочарлюк. Причиною нещастя є брак регуляцій рік. Крім повени нищить безперестаний дощ всі ті плоди, що є ще тепер в полі. — В Карпатах упав сніг.

Дім АГРОХОВСКИЙ ЕД Банковий

наслідник **Л. В. ШВЕНН** властитель

D243

ОЩАДНІСТЬ се відстава бо-атества. Не скупись веде до маєтну, а разумно складає гроши в чеснім, позажнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від вложених гроши.

ВИСЛАЕМО ГРОШІ в порукою, що адресати озержать їх протатом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 годия. Вина гроши по найдешевшій курсі.

ШИФЕРТИ до і в Старого краю на всі найліпші і найпешніші корабельні лілі по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА вилагоджує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує консуль, так що суть важні в краю.

Навшня зложена в касі орядовій в сумі 100.000.00. Доллярів

У власнім гмаху: 292-294 Bedford Ave. pir Grand Str. Brooklyn, N.Y., і III-115 East 7th Street, NEW YORK, N.Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**

часопис для руського народу в Америці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить щотижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Гроші треба посилати в режістрованим листі, або через експресовий або поштовий моні ордер. Моні ордер, то є грошовий переказ, котрий дистанте від почтара або агента на експресовім офісі, пішлїть на нашу адресу, бо без того ми не годні грошей дістати.

— За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

Балканська війна.

Те, чого можна було сподівати ся за останніх кількадесять літ, зачало ся аж тепер, перед двома тижнями. Маленькі балканські краї, які вже здавна мають свої рахунки з сусідньою Туреччиною, розпочали нараз мобілізувати свої війська і загрожити отоманській державі війною. Великі європейські держави налякали ся того нечаяного руху, бо сей рух може легко стати притокою до загальної всеєвропейської війни. Заступники сих великих держав стали напирати на збунтовані краї, щоб поладнали свої претенсії в Туреччиною мирним способом і не проливали даремно неповинної крові... Та воно склало ся трохи инакше...

Заки скажемо дещо про розпочату на Балкані війну, опишемо наперед сам балканський півострів, бо сей опис може придати ся нашим читачам в будучности... Півострів — се такий кавалок землі, котрий з трох боків окружений водами, а тільки з одного боку припірає до сталої суші. Півострів, про котрий тут бесіда, називаєть ся балканським тому, що на нїм знаходять ся доволі високі гори: Балкан. Він облятий з заходу морем Адрійським і Йонським, з півдня морем Середземним і Кандійським, а зі сходу морем Егейським. На півночі притакає сей півострів до Австро Угорщини, Молдавії (північна частина Румунії) і до Росії. На балканським півострові знаходять ся слідуєчі самостійні держави: Румунія (головне місто Букарешт), Сербія (гол. місто Белгород або Бельград), Болгарія (гол. місто Софія), Чорногора або Монтенегро (гол. місто Цетині), Ту-

реччина (гол. місто Царгород або Константинополь) і Греція (гол. місто Афіни). Турецька держава ділить ся на три головні провінції: Альбанію на заході (зі сторони моря Адрійського), Македонію на півдні і Тракію на півночі (у східній частині Туреччини). Впрочім ціла отоманська держава ділить ся на отсі провінції (віляєти): Косово, Скутарі, Монастир, Яніна, Солунь (Сальонікі) і Адріанополь. Віляєти ділять ся на поодинокі санджаки (повіти).

Головна причина цілої балканської заварухи, се релігійні спори і часті кровопроливи між християнами і мусульманами. За переслідуваними через Турків християнами уймають ся всі християнські краї на Балкані, а навіть далека від них Росія, хоч ся послідна має на приміті ще й инші, політичні цілі. Безголовем та безладем Туреччини хочуть покористувати ся не тільки всі балканські, але і всі інші європейські держави. „Хорпий чоловік“ (так називаєть у політичній мові Туреччини) був би вже давно сконав, якби „доброчесні“ сусіди могли були знайти легкий спосіб, поділити ся його спадщиною. Найбільше розходить ся тут о дарданельський та босфорський пролив, бо оба ті проливи — се кріпкий ключ до пановання над цілим Середземним морем. Про посіданє Дарданелів і Босфору давно вже мріє заборча Росія, але сімрії розбивають ся о постійну та рішучу відпорність вищих європейських держав, які не можуть знести побіч себе сильнішої від них сусідки.

Коли християнська населена Туреччина стогне від ряду літ під кормигою магомедаців і терпить від них всілякі, иноді дуже нелюдські знущання; коли се переслідуване населенє зриваєть ся в ряди-годи до самооборони або і до відплати за всі свої довголітні кривди, — то великі європейські держави зацятькують невдоволення і кажуть їм дальше терпіти... Та нарешті не стало людям терпіти і вони махнули рукою на інтервенцію опікунчих держав та постановили пошукати собі сатисфакції самі, без нічийої посторонної помочи. Чотири балканські краї, а іменно: Чорногора, Сербія, Болгарія і Греція звязали ся особним договором у спільний союз і зажадали рівночасно від турецького правительства заведеня ладу в Альбанії, де діяли ся до послідного часу найбільші безправства. Туреччина, занята війною з Італією, почала спершу крутити і щось там обіцяти, але опісля, як тільки зачали ся мирові переговори, забула за свої обіцянки... Чотири союзні балканські краї змобілізували в одну мить свої оружні сили і випроводили їх на границю віроломної Туреччини. Наполохали ся сего європейські опікуни балканського півострова і давай пхати ся, як і передче, з своєю інтервенцією. Три зворохоблені країни ще на якийсь час повдержали ся з своїми воєнними планами, але найменша з них всіх, Чорногора, сказала: за пізно! Чорногорський король Никита враз з двома своїми синами Данилом і Мірком станули на чолі своєї невеличкої але добре вишколеної армії і переступили турецьку границю. Побили пограничні військові відділи Туреччини і підступили під укріплене турецьке місто Скутарі. Розпочала ся завзята борба, що коштувала багато побитих і ранених з обох воюючих сторін. Туреччина стягає свої війська з далекої Азії, а „чорногорський орел“ Никита їде на поміч своїх заприятелених сусідів.

Австрія вислала на границю новобазарського санджаку (сей санджак вона хоче взяти собі) 75-тисяч вій-

ська, а Росія мобілізує свої сили над границями Галичини. Якби так австрійське військо перейшло на територію турецьку, то Росія засипле сейчас цілу Галичину своїми салдатами. Кажуть; що угодові переговори між Італією і Туреччиною розбили ся, а через те ситуація отоманської держави значно погіршила ся. На чім те все скінчить ся? — Побачимо за недовгий час...

Судова розправа в справі вбивства Розенталя.

При кінці минулого тижня розпочала ся в ньюйорськїм кримінальнім суді давно вже ожидаєна розправа проти поліційного поручника Бекера і його чотирох спільників, обжалованих прокуратором Вітманом о злочин морду ноторичного ньюйорського шулера, Германа Розенталя. Цілі два дні страчено на вибір 12 присяжних судіїв. Кождий пропонований судом кандидат був протестований обороною то одної то другої сторони. Ся „шопка“ була би тревала може і цілий тиждень (або й довше), якби не енергія президуючого судії Гоффа, котрий застеріг ся рішучо проти всіх адвокатських „круцьків“... Він постановив урядувати без перерви день і ніч, і там способом приневолив спорячі сторони зречи ся своїх протестів дотично поодиноких лавників (jury men).

Ся розправа, то найбільша сензація дня, бо цікавість публіки щодо тої справи заострила ся особливо від того дня, коли підпачейний кимсь російський жидок Давідсон застрілив (се стало ся перед кількома днями) у переїзджачім трамваї одного з найважніших свідків прокуратора Вітмана — Зеліґа, званого загально під іменем „Big Jack“, що був також погоричним шулером і послідного сорта шубравцем, перед котрим тремтіла ціла східна часть долішнього Нью Йорку. На розправі повно всіляких людей, ані обігнати ся!... Сеж розходить ся не о особу замордованого Розенталя (земля йому каменем — так кажуть лихі язика), а о особу Бекера, а властиво о ділу ньюйорську поліцію, яка сею пікантною справою до самого краю скомпромітована.

На салью впроваджують одного свідка, потім другого, потім самого Роза... Увага судіїв, лосрів (адвокатів) і цілої аудиторії напханована мовтат тоненька струна. Один свідок говорить тихо-претихо майже у саме ухо оборонців і протоколюючого урядника. Президуючий судія Гофф гремить на свідка, щоби говорив голосно, але він не годе... Тремтить на цілім тілі, дивить ся понуро в землю і шепоче дальше, бо боїть ся страшної пімсти зі сторони зорганізованої ньюйорської мафії чи там камори. Другий свідок (типовий російський жидок, родом з Одеси) з початку трохи плутаєть ся, але нарешті приходить до рівноваги і заявляє під присягою, що бачив обжалованих, як вони стріляли до Розенталя на улиці. Він пізнає їх докладно, показує на кожного з окрема пальцем і називає їх по імені. Дальше впевняє з цілою рішучістю, що чув на власні уха, як Бекер намовляв їх посередно до замордованя Розенталя. Оборонець Бекера Джан Ф. Мкінтаєр (один з найважніших ньюйорських адвокатів) бере свідка на перехрестний огонь, але він не дає збити ся з пантелику і обстає при своїх зізнаннях. Проти сього свідка витягає Мкінтаєр гармату найтяжшого калібру: закидає йому кривоприсягу, бо він є налоговим злодієм, кількакратно караним, а в додатку не міг бачити мордер-

ства Розенталя, бо під той час був поза Нью Йорком. Усе те оборонець Бекера обіцяє поперти відповідними доказами і свідками.

Входить на салью лисий мов колі-Роз (Rose), прибраний в новий чорний одяг, неваже на яке весіле або бал... У того свідка душа рогата і чорна, але він не боїть ся нікого, бо має ласку у прокуратора... Вітман обіцяв виднати йому особисту вільність, наколи скаже перед судом усе те, що сказав йому самому у його канцелярії. І Роз говорить, неначе той школярік, що вибубнив на пам'ять задану учителем лекцію. Говорить повних три години. Йому ніхто не перебиває, бо ціла аудиторія гейби перемінилася ся в стовп соли. Роз знає Бекера як свою праву руку, бо вони оба дуже щиро приятелювали. Він був колектором Бекера, бо збирав для него від всіх властителів ньюйорських нор товсті хабарі, котрим сей „примірний“ наставник поліції ділив ся із своїми, такими як і він сам, настоятелями. Роз розповів судови цікаву-прецікаву історію, з котрої виходить, що Бекер не вартує навіть сухої гіляки... Його зізнання зробили на цілій аудиторії, не виключаючи судіїв і адвокатів, величезне вражінє! Ціла розправа потреває мабуть кілька тижнів.

Замах на Рузвельта.

Дня 14. с. м. стала ся бувшому президентови Рузвельтові сумна пригода. Коли він, будучи в Milwaukee, задержав ся автомобілем перед готелем Gilpatrick, щоби там виголосити перед численною аудиторією свою кандидатську промову. Виступив з товпи соціалістичний фанатик з Нью Йорку, John Schrank, і вистрілив з револьвера до сидячого у самоході Рузвельта. Куля прошибла грубий плік паперів, які экс-президент мав у своїй кишені, і застрягла в правій груді Рузвельта. Якби не ті папери, Рузвельт стратив би був безперечно життя, а так він лише не дуже тяжко рапений. Помимо рани в грудях і значного упливу крові, Рузвельт виголосив таки перед зібраною публікою свою промову, але опісля мусів удати ся до шпиталю і піддати ся операції. Лікарі не могли знайти в грудях Рузвельта револьверової кулі і з тої причини дуже занепокоїли ся. Рузвельт жартував собі з докторів і запевняв їх, що йому не грозить ніяка небезпека.

Божевільний Шранк, вистріливши одну кулю, хотів стріляти дальше, але йому витрутили смертоносне оружє з рук і віддали в руки поліції. Рузвельт питав Шранка, чому він до него стріляв, але сей не відповів нічого. На поліції виявив своє імя і місце пробування, а відтак сказав: „Кождий чоловік, що стараєть ся пораз третій обнати якийсь уряд, повинен бути застрілений!“ В кишені атентатора найдено кілька записок, які свідчать, що він терпить на галюцинацію (привиди). На одній з тих карток, датованій 15. вересня 1912, находила ся така записка: „Я бачив у сні президента Теодора Рузвельта. Президент сказав до мене: „Се є мій убійник. Піметь мою смерть!“ З тої з кількох інших подібних записок видно, що Шранк несповна розуму і що мабуть не відповідає за свої вчинки.

Ся сумна пригода облетіла вже цілий світ і вопа причинить ся немало до популярности Рузвельта. Шанси Рузвельта, як кандидата на президентський столець, були доси не дуже великі, але тепер його імя готово піти сильно в гору.

Важне для Ньюйорчан.

Отсим повідомляю Хв. Братства і Товариства в Нью Йорку, що Тов. ім. Мирослава Січинського винаяло галю на день 25. марця 1913. Просить ся всі ньюйорські Братства і Товариства, щоби того дня не улажували у себе ніяких забав.

Я. Корнат.

Муїко-Бачіківці.

Оба вони були міністрами при невеличкім дворі, у невеличкім государстві невеличкого государя. Оба були і великими і впливовими. Государ кликав обох завсе на головну раду і без них, чи то їх ради, нічого на власну руку не робив. Він сам не раз казав: „Панове міністри! на ваших плечах лежить цілий тягар обов'язків нашого государства. Я вас прошу і закликаю на вашу міністеріальну совість, аби ваші совітованя (ради) були чисто річеві і мали на оці добро нашої країни, нашого лютого, щиро відданого нашій опіці народа, нашого т. є. мого з вами государованя. За ваші щирі заходи коло гаразду нашого государства дам вам з моєї високої государської ласки все, що красить великих державних мужів. Моя ласка для вас — се перший і найгарніший від мене дар; а видимі знаки моєї ласки у формі відзнак і чинів, особних ресорт і впливів, спадуть на вас мов небесна роса на спрагнений цвіт серед пекучого літа“.

Оба міністри мешкали у своїх вілках, чи то резиденціях і правила своєю громадою кожний на свій лад і після своєї умілости. Оба були собі споріднені, або, як той казав, свояки, бо Муїко (так називався один з них, а другому було йменом Бачік) походив від одного брата, з тамтого боку (верха) гори Карпата, а Бачік знова походив від другого рідного брата, що мешкав знова по сім боці верха (гори) Карпата. Оба стрієчні брати, панове міністри, мали свої невеличкі примхи, котрі вилазили, як той казав, мов пило з мішка тогди, як оба стали горворити чи з собою, чи то на міністеріальній государстенній нараді. Так міністер Муїко звик був говорити: „Так не може бути, аби кожний лавив до палати государя і тицькав своїх три грейцарі у наші міністеріальні діла! Мусить бути один верх і один спід; верх має бути верхом, а спід під верхом“. А Бачік знова мав свою примху і любив говорити: „Так должно бити, даби всякий знав і разуміл у громаді, что ділає ся тут на раді“. „Бути“ і „бити“ не все одно!“ — каже Муїко. „А гей, що не все одно“, відповідає Бачік. І з тої причини, що не знали, коли „бити“ а коли „бути“, посварили ся часом міністри-родики, але не гостро, от так, як той каже, перемовили ся, а потім за годину-дві чоломкали ся (Бачік каже: боцькали ся) так сердечно, що аж голос відбивав ся о верх Карпата.

Коли государ-владика обнимав своє владіне, а государства еще не було жадного і народ був без голови, не було тогди еще різниці ані межі Муїком і Бачіком, ані межі волостями чи то валалами, а гора Карпата, то так, як би її не було. Оба міністри, хотіли перед вступленем владики на государчий столець були без теки, то все такої були міністрами і адміністрували своїми хуторами чи то дворами, як Бачік каже, на свою руку, та тішили ся любовю своїх вірно відданих земляків. Міністри Муїко і Бачік сходили ся не раз і не два, „базікали“ і „гутурили“ і якось розуміли ся. Так само сходили ся і добрі землячки обох міністрів, і так само гутурили і базікали зі собою по щарости та по братерськи. Бувало як прийде пазник у Муїка, то Бачік іде зі всіми своїми радними на пазник до Муїка, а Муїко ходив зі своїми радними і цілим хутором на пазник до Бачіка.

Дочекали ся нарешті міністри, і волостні, і вірні свого власного государя-владики; дочекали ся, бо очікували його довгі а довгі літа, так само горячо і нетерпеливо, як жиди обіця-

ної землі, або американські ситізени вибору президентом Вільсона. Що там було на привитанню володаря, яка радість, утіха, ентузіазм, того не списати і на воловій шкірі. Всі хутори, всі валали, оба міністри з дворянами і з вірниками зійшли ся привитати государя. Запашні кадила хмарами уносили ся понад головами зібраних; музика, спів, оклики і викрики на честь государя, мудрих міністрів, вірно відданих хуторян! Кого там не було і чого там не було, найби вам розповів котрийнебудь з міністрів: Муїко чи Бачік, бо вони все те уряджували, то і все зніють. Всі говорили і гутурили, що аж тепер настане рай у царстві чи то государства Муїків і Бачіків. Сам володар тішив ся тогди своїми мудrimi міністрами мов дитяча колачиком і пророкував собі і своїй країні світлу будучність. Сам щирий, добряга, розумний і проречистий, часами великодушний, а часами і завзятий; але яко володар обіцяв і хотів много зробити для своїх горожан, і при всіх гарних прикметах був би виріс і сам у силу і славу і народови був би дав імя.

Народ зітхнув з радости, як почув, що верховний государ уже в дорозі до їх країни, бо хотіли міністри були і рядили, то все такої казали люди, що ліпші пани як підпанки. Чи і міністри так думали, того нема нігде написаного в історії „Муїко-Бачіківців“, за те в історичних аналах Муїко-Бачіків єсть згадка про охоту декогох міністрів замінити свій титул міністра на президента міністрів. Горожани тишили ся і говорили, що все піде від вступлення на престол владичий мов хліб з маслом. Буде, кажуть, голова одна, один гад, одні закони для всіх добрі, буде порядок, бо буде послух, всі підуть одною дорогою, буде своє війсьсько, свої міністри, свій ряд, будуть школи, академії, інститути державні, всі горожани стануть за одного, а один за всіх. Дома буде лад і порядок, буде сила і повага, а ворог буде мусів зложити уха на себе, як той заяць, що почув гавканє хортів. „Все дамо! — кричали в один голос горожани нового владики, — податок, серце, душу — все, лише най буде у нас, як у других“.

Та не так склало ся, як гадало ся... Межі міністрами, найближшими його владичества дорадниками, махнув нечистий своїм нечистим хвостом і розвіяв всі надії на сто чи триста вітрів. Я, хотіли беру ся писати історію Муїко-Бачіківців, мушу признати ся, що сам не знаю докладно, що стало ся у правлячих сферах країни Муїко-Бачіків, бо не кождому грішникови, хотіли би він був і істориком не знати яких Могіканів, вільно, чи там слободно, знати тайни правлячих дворів. Історія розкаже нашим внукам, котрі, так як чоловік від малп, перетворять ся з Муїко-Бачікового накорінку у накорінок рудих Янкесів, і не схотять може знати історії двірських тайн своїх предків, але на-тяк про Муїко-Бачіківське племя найде своє місце у всесвітній історії, хотіли би навіть менший куток, чим Індіяни, і все такої щось лишать ся по Муїко-Бачіках... Якби історія зігнорувала, не дай Боже, се так рідке в історії наредів племя, то я раджу цікавим історикам будучности заглянути до судових актів великої републики Північних Сполучених Держав, а судові акти скажуть і найменшу подробицю, що то був за нарід ті Муїко-Бачіківці, звідки родом, хто його родив, звідки походив і яка була причина його загибелі.

В згаданих актах найде цікавий все, всі подробиці історії того народа.

І так, одні акти покажуть, яку власть мав государ; другі, яку власть мали міністри: як вони адміністрували, а вірників процесували, як вірники начальству диктували, а міністри тим ликтатам повинували ся. Судові акти скажуть, як члени того народа з великого фанатизму влі свої брудні обнажали і перед широким сьвітлом на публичнім майдані по ланитах себе смарували. Судові акти все скажуть, а тимчасом ми вернім до міністрів його величества государя і загляньмо потайком у їх карти. Шкода, щоби момент такий важний у історії так рідкого племена, як Муїко-Бачіківці, пішов в забутє, і забрав за собою сліди.

Отже міністри Муїко і Бачік. Як нечистий шибнув собою межі ті дві достойні перзони і зчинив між ними не малу бурю, ніхто того не знає і тяжко, щоби хто дав які поясненя, досить, що посварили ся оба міністри і завізвали (проклямували) народ також до сварні, мовляв, коли сварять ся межі собою міністри, то треба посварити і нарід. Колись таке було, що пани сварили ся, а хлопи в обороні своїх панів голови собі розбивали, а навіть на смерть себе забивали. Хлопи зі собою ворогували, а пани сьміяли ся і смачні вина спивали. Чи удасть ся нашим міністрам втягнути у свою панську забаву робучий нарід, як не пірємо, то побачимо. Нашим міністрам пішло о якогось бахора-новородка. Муїко, мимоходом кажучи, одинокий (самотний) мав сплодити якийсь нащадок і тепер тішить ся, що Провидінє не дасть йому безслідно зійти з сего сьвіта, бо, мовляв, не забере за собою слідів на тамтой сьвіт. Міністер Бачік, почувши про Муїкову радість, мав, мов той Ірод, засмутити ся і хотіли не шукав отверто заглади новородка, то все такої бомкнув десь-колись, при якійсь оказії, що нащадок міністра Муїка, єсть невчасний і чи нині чи завтра, чи тепер чи в четвер, мусить віддати Богу духа, а Муїко остане знов „одинокий“ і по-слідним в лівій мужеській роду Муїків. І з того прийшло до разпри, сварки і заверухи. Муїко визвав Бачіка на двобій (поєдинок), Бачік знова в горячці гніву порадив Муїкови, щоби не горожив ся, бо він, себго Бачік, знає щось цікавого, не дуже лицюючого мужеві стану, на міністра Муїка і готов зрадити цілому сьвітowi його позакулісові зделки на володаря.

І Муїко і Бачік закидають собі тепер те, на що колись не звертали уваги; один другому закидає зраду. Муїко говорить, що Бачік не уміє говорити, ані писати, а є міністром, а Бачік знова закидає Муїкови, що не уміє ані писати, ані говорити, а єсть міністром. Як зачувати, оба міністри мають вибрати ся десь сими днями до столиці і цілу справу віддати в руки своєму володареві до порішення. Цілий спір обох міністрів має підклад релігійний і, як доходить нас слухи, має ходити обом міністрам о новородка. Необережний Бачік пробомкнув десь-колись о обрізаню (певно новородка), а Муїко озлобив ся тим вельми і закинув Бачікови ні менше ні більше, а герезію, мовляв: новородок єсть жіночого пола, то як може шалений Бачік таке гутурити! А по друге: я католик, а у католиків нема обрізаня, лем хрещенє; за те подає в сумнів обряд Бачіка. Бачік, почувши такий аргумент, заявив во все услишаніє, що не буде робити жадної репліки, і диспуту з Муїком скінчив в останній ноті до Муїка.

Що буде дальше з Муїко-Бачіківським племенем і як оба міністри „посетлюють“ справу межі собою, нині

голі вгадати, однакж хочуть слухи, що вони, вігнорувачи володаря, завізвуть мешканців своїх хуторів і валалів, щоби чубили ся за своїх посваривших ся панів. Чи вірні послухають і чи підуть на кулаки межі собою, також не мож сказати нічого певного. Одно, що певне, то поголоска між народом, що межі панів хлопам не випадає мішати ся, бо пани почубять ся і знов полюблять ся, а хлопа голова такої буде боліти.

З обов'язку історика Муїко-Бачікового племена буду по змозі реєструвати і на будуче всі історичні випадки сего нещасливого, нині вже вигибаючого на землі Вашингтона племена, а хвальну Редакцію прошу прийняти мої уваги у своїй свободянській газеті, щоби і Ваші читачі знали, як то народи самі себе з'їдали.

Літописець.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНІ.

Заходом пп. Луки Товпишкя, предс. Тов. „Українські Козаки“ в Брукліні, і Юліана Павчака, члена „Просьвітної Ради“, зібрано на балю „Українських Козаків“ в Брукліні, Н. Й. дня 12. с. м. отсі жертви: Л. Товпишко \$5.00; по 50 цнт.: С. Лацко і О. Стеткевич; по 25 цнт.: Й. Флінко, Ю. Павчак, І. Олійник, Г. Литвин, М. Заверуха, М. Корецький, В. Карчевський, С. Подольський і П. Дутчак; по 10 цнт.: Паранька Шеремета і Марія Герик; дрібними датками: \$1.55 — Разом \$10.00

Семен Пастернак з Індіяни, Па. зібрав на хрестинах у п. Василя Пастернака в Крік Сі-ти, Па., дня 6. жовтня с. р. слідує жертви: по 1 дол.: С. Пастернак, Ю. Шак, Я. Винник, В. Данилець, В. Пастернак, І. Батіг, М. Батіг, В. Угорняк і В. Квігинецький; по 50 цнт.: О. Сисак, Г. Калінчук, Р. Гнатюк, Ю. Бучковський, Н. Семанюк і М. Гільтайчук; М. Батіг 26 цнт. — Разом \$12.26

Сголошено в ч. 41-ім „Свободи“ 124.05

Загальна квота \$146.31

ЖЕРТВИ НА УКР. ГОРОД У ЛЬВОВІ.

На український город у Львові зложили на мої руки: Ю. Сидор \$4.00; І. Скиба \$2.00; по 1 дол.: І. Ганц, М. Максимців, Т. Гавриленко, Г. Кулеба, С. Максимців, Д. Кушнір, Н. Кушнір, М. Вєяка, А. Мартинів, І. Гриців, М. Ганц, Е. Брездєнь, М. Косців, М. Гузар, М. Гирка, П. Горечко, І. Лялька, М. Николів, М. Гуналовський, Д. Чіснок, Т. Дубас, Е. Угорчак і М. Угорчак. — Разом \$29.00

В ч. 35. „Нар. Волі“ було огол 23.00

Разом \$52.00

Сі гроші в сумі 260 кор. вислав я за посередництвом Олівер Бродерс, 67 Клінтон стр., Нью Йорк, на адресу „Сокіл-Батько“ у Львові.

Стефан Чіснок,
96 Аве. А. Нью Йорк.

Від Редакції: п. С. Чіснок прислав нам посвідку (ч. 60861) сеї посилки, з якої видно, що відіслано до Львова суму \$53.20 (260 K).

0244 Запитанє.

Тимко Вітович, член Р. Н. Союзу, від. 146, з Hamtramck, Detroit, Mich. запитує отсею дорогою п. Вальтера Семенюка з Philadelphia, Pa., який анонсуєть ся в „Свободі“, чому він не вислав йому замовлених у него портретів, хоч гроші за ті портрети одержав у режістрованім листі еще перед двома місяцями. Чи п. Вальтер Семенюк не є часом звичайним обманцем? — нехай зараз відповість!

В МІСЯЦЮ ВЕРЕСНЮ 1912 р. ПРИ- СТУПИЛИ СЛІДУЮЧІ НОВІ ЧЛЕНИ ДО Р. Н. СОЮЗА:

Братство Пророка Іллі в Лічбурґ, Па.
В. 329. Романюк Дмитро, Назарук
Кондрат, Юречко Василь, Тарповецький
Григ., Токарик Михайл, Токарик Евста-
хій, Гуменюк Розалія, Козак Василь,
Назарук Афтаназій, Срочинський Іван,
Саковський Юліан, Данилюк Гнат, Мо-
роз Мафтей, Моздзер Гавриїл, Босняк
Петро, Слободзян Гнат, Костюк Йосиф,
Слободзян Іван, Слободзян Мих., Мель-
ник Николай, Якимчук Василь, Фицик
Іван, Фицик Прокоп, Кретович Кость,
Назарук Роман, Назарук Теодор, Гуме-
нюк Лука, Хомяк Іван, Саковський Ів.,
Демянук Юрко, Моздзер Тома.

Братство сьв. Михайла в Гестінґ, Па.
В. 331. Полсачок Юрій, Ганоль Йос.,
Дубіцький Антін, Панґоніс Мартин, Пен-
пек Франко, Лесняк Іван., Ванґрен Ст.,
Чабан Адам, Маркович Юрій, Дервєц-
кий Гриць, Лінґовський Тома, Гембала
Йосиф, Грицко Андрій.

Братство сьв. Арх. Михайла в Ра-
рітон, Н. Дж.

В. 332. Лабюк Дмитро, Бриґіда Ів.,
Григорчук Тимотей, Филішчук Онуфрей,
Кудак Осип, Данилюк Яків, Тимчук Я-
ків, Ісаюк Яків, Пастернак Іван, Бара-
нецький Андрій, Никорчук Еліаш, Дани-
люк Николай, Гаврилишин Гнат, Анто-
ничук Николай, Петрик Марія, Козун
Анастасія, Бохонюк Юстина, Кравець
Іван, Кравець Зузання, Крисовата Ан-
на, Захарків Петро, Зарецький Еміль,
Боняковський Йосиф, Николайчук Про-
кіп, Шамлій Михайло, Прокоп Марія,
Гелфен Анна, Чоп Борто, Медерак Ла-
йоп, Чехут Гнат, Амбросичук Марія,
Гройовський Войцех, Тиміс Станіслав.

В. 3. Баюс Мих., Телівський Сем.,
Ванат Іван, Кокос Кнєший, Гриненько
Яків, Гундич МIRON, Кесельовський Н.
В. 7. Карабан Василь, Мислицький
Стефан, Роман Владислав.

В. 8. Тхорик Петро, Гавелей Матій.
В. 16. Солей Андрій, Русинко Іван.
В. 20. Гомза Осип.

В. 28. Онуда Захарій, Паленський
Трофим, Когут Федор, Папко Михайло,
Прибуляк Юрій, Мельник Стефан.

В. 29. Кобеля Іван, Фрич Іван, Фе-
дак Василь, Корч Мартин, Мико Осип.
В. 32. Турин Михайло.

В. 33. Ковальчук Михайл, Перхайла
Франко, Факаш Іван, Когут Дм., Си-
венький Михайл, Василевський Антоній,
Штимір Марійн, Дробот Дм., Кульбаба
Гаврило, Дудик Мих., Гілета Сем., Сен-
дович Прокіп, Радковський Андрій.

В. 35. Пакош Михайло, Стиранка
Николай.

В. 41. Гунчовський Фердинанд.
В. 42. Чарнош Петро, Дячишин Га-
расим, Вишовський Борис.

В. 46. Касенчак Петро, Ребович Ст.,
Фецко Іван.

В. 47. Рудакевич Гриць.
В. 49. Ланковський Адам.

В. 53. Клишко Стефан.
В. 56. Гатала Кость, Каралонс Пе-
тро.

В. 63. Дзвіґайло Михайло, Лукасе-
вич Михайло, Качмарик Василь.

В. 65. Кос Йосиф, Матлага Мих.
В. 71. Ляхович Петро.

В. 72. Васенда Іван.
В. 76. Якимів Вас., Сороколїт Петро.

В. 81. Беґановський Йосиф.
В. 82. Продан Николай.

В. 85. Криштофик Гриць, Барбарек
Петро.

В. 90. Федкович Михайло.
В. 91. Чиж Іван, Новак Станіслав.

В. 94. Япчанка Йосиф.
В. 95. Зубик Павло.

В. 96. Лацик Михайло.
В. 97. Крак Стан., Корпантій Валій.

В. 99. Дзун Іван, Серацький Андрій,
Майків Диван, Соляр Федько.

В. 102. Волощук Іван, Сломінський
Григор., Шубака Антін.

В. 104. Нашкевич Стеф., Литка Дм.
В. 106. Березка Теодор, Дитко Фр.,
Максимець Теодор.

В. 107. Леґа Константин.
В. 108. Гримач Гнат, Федорович Он.

В. 109. Федор Андрій, Недоспаль
Андрій, Внушак Петро, Басякда Томаш,
Пяндзік Стефан.

В. 111. Дреґош Ілько.
В. 114. Пікрин Михайло.

В. 120. Вітов Юрко, Сатур Дмитро.
В. 124. Влусь Павло, Смаркуцій
Николай, Кочинаш Василь, Кочинаш

Петро, Кочинаш Николай, Кочинаш І-
ван, Горбовий Василь, Кіцак Максим.

В. 127. Хомяк Стефан, Козак Ми-
хайло, Кісіль Стеф., Кісіль Іван.

В. 130. Хроповент Михайло, Креч-
ківський Петро, Волошановський Сте-
фан, Гут Ілько, Баранецкий Іван.

В. 131. Гома Ева.
В. 133. Ковальчук Семен.

В. 136. Ананевич Олекса.
В. 139. Здебло Андрій.

В. 140. Дуткевич Стефан.
В. 141. Фаранюк Стефан, Кузмич

Адам, Сенько Ник., Майсак Франко.
В. 142. Стадник Дмитро.

В. 146. Пелех Михайло.
В. 147. Мельничий Гриць, Дзуба

Михайло, Хміль Андрій.
В. 151. Мешко Марія, Пекусь Євка,

Михнич Настя, Голубовська Розал., Не-
стір Кат., Гасько Пар., Слота Пар., Га-
сько Маланка, Цібуляк Марія, Махнік

Анна, Заремба Анна.
В. 154. Глушка Іван.

В. 155. Голіновський Осип.
В. 159. Колодій Конст., Сакала Яц-
ко, Ляхович Йосиф.

В. 160. Заванка Текля, Галичин Ів.
В. 162. Пліс Николай, Нисевич Ми-
хайло, Демкович Іван, Бучинський Ів.,

Демкович Михайло, Гнатушко Іван,
Панькевич Дмитро, Ригула Йос., Дем-
кович Цицила, Прийма Николай, Іва-
ніцький Йосиф, Лібер Іван.

В. 167. Майгер Іван, Жешучин-
ський Андрій.

В. 170. Когут Никола, Нарасєвський
Михайл, Мельник Андрусь, Ставський
Василь, Меленчук Теодор.

В. 175. Горбянський Николай, Дя-
чишин Анастасія.

В. 177. Корчинський Михайл.
В. 179. Трибіньська Зофія.

В. 180. Піндак Гринь, Тимпий М.
В. 184. Касіян Юрій.

В. 193. Лукей Василь.
В. 197. Мізенко Іван.

В. 198. Савущак Василь.
В. 199. Лашак Юлія, Касун Чілій.

В. 202. Боднар Анна, Кость Настя.
В. 204. Толошка Вас., Дзядів Вас.

В. 207. Кміт Іван.
В. 209. Трач Петро, Клячек Михайл,

Павлюх Григ., Сугар Петро, Полегонь-
кий Михайл.

В. 211. Кардаш Вас., Стечек Дм.
В. 212. Михалко Андрій, Коцчак Й.

В. 213. Смечинський Станіслав.
В. 216. Смарш Ксєня, Маковьяк Ро-
залія.

В. 217. Климців Петро, Пригода Як.
В. 218. Ясний Николай, Сокіл О-
сип, Стех Іван, Смалух Іван.

В. 219. Бриндзя Іван, Лонишин Анд.
В. 220. Рибак Михайл, Саламак

Клемен.
В. 222. Лешко-Петро, Лепик Вас.

В. 223. Фецак Семен, Проць Іван.
В. 225. Демко Іван, Шпиль Тимко.

В. 229. Маркович Стеф., Коцюпо
Михайл, Топольницький Йосиф, Турін-
чак Євка, Півонський Йосиф, Папінчак

Марія.
В. 230. Вітик Ілько, Писарський Ли-
вон.

В. 239. Крочак Олекса, Аркатин
Гринько, Гелюх МIRON, Медвідь Нико-
лай, Табахарнюк Вас., Томашевський

Петро.
В. 240. Лішний Петро, Окрепкий Н.

В. 241. Негребецька Олена.
В. 243. Креденс Стеф., Шмуль Вас.

В. 245. Кушнір Василь, Клишук І-
ван, Турко Михайл, Гоцко Іван, Супель

Йосиф, Карпішко Михаліна.
В. 246. Малішевський Юрко, Сти-
панчук Іван.

В. 247. Коростинський Константин,
Долеба Николай, Елюсар Іван.

В. 248. Чайковський Теодор.
В. 249. Колотила Николай.

В. 250. Сенько Теодор.
В. 251. Савчин Михайло, Плетєня

Михайло, Формальд Михайло, Пелин
Андрій, Дутка Николай.

В. 252. Лішинська Марія, Бердий
Анна, Халупа Анна, Голота Марія.

В. 255. Шишук Василь.
В. 256. Пушкаш Іван.

В. 260. Панічковський Войтко, Грох
Андрій, Грох Дмитро.

В. 265. Федич Михайло, Данькулич
Михайло молод.

В. 271. Мінчак Йосиф.
В. 273. Пиндус Гринько, Бабяк Я-
ким, Колодій Іван, Рудик Андрій.

В. 277. Мовчук І., Гнатюк М., Гна-
тук К., Крилина С.

В. 278. Лохалівський Ілько, Капій
Максим, Кухта Михайло, Ярошунський
Теодор, Іванів Михайло.

В. 282. Лисак Стеф., Фірман Вас.
В. 289. Мельник Дмитро.

В. 292. Шумський Юрій, Гребінік
Марія.

В. 294. Плішка Макар.
В. 295. Піляхетка Іван.

В. 299. Куш Мих., Рилик Сташко,
Бучковський Юрій.

В. 300. Тришніцький Гриць, Павлат
Петро, Сандак Михайло, Коваль Іван,
Мисько Федько, Рачак Стефан.

В. 301. Січевський Киріло.
В. 303. Башук Николай.

В. 304. Гвоздецький Гавриїл, Явор-
ський Андрій, Прокопчик Петро, Голов-
ка Гортій, Кречковський Николай, Ма-
ричканич Мафтей, Ковальчук Григор.,
Весовський Михайло.

В. 308. Яріш Дмитро.
В. 316. Яремчук Стеф., Легкий Вас.

В. 318. Пергаїло Анастасія.
В. 322. Заготинець Василь.

В. 323. Мазур Роман, Крикливий
Никита, Юраш Михайло.

В. 324. Рогатинський Гнат, Недоро-
да Онуфрій.

В. 325. Вислоцький Іван, Вислоцька
Ядвіґа, Вільгельм Марія.

В. 326. Космина Прокіп, Романи-
шин Михайло.

В. 327. Ілько Роман, Ямковий Ігнац.
В. 330. Дячишин Григор., Кравець-
кий Михайло, Мороз Онисько.

Т. Лабовський,
гол. рекорд. секретар.

Нові книжки і видання.

Під прапором свободи. Вибір патрі-
отичних деклямацій. Зібрав Д-о. Ви-
давництво „Всеукраїнська Бібліотека”.
Число 5. Накладом Василія Гришка.
Скрентон, Па. 1912. Сторін 94. Ціна 30
центів. — Зміст: 1. Передмова. 2. Кате-
хизм української дитини. М. Соломка.
3. Рідна мова. С. Воробкевич. 4. У на-
уці, у розраді. Ю. Федькович. 5. Наша
мати. 6. Учїть ся. Т. Шевченко. 7. Де
найдесть ся сила. К. Заклинський. 8.
Наш край. 9. Любий край. П. Панчен-
ко. 10. Думка. У. Кравченко. 11. Зна-
єш, дитино? М. Козоріс. 12. Україні.
М. Лукинюк. 13. Під... Ф. Коков-
ський. 14. Бережи! Ф. Мисько. 15. Моя
любов. І. Франко. 16. На чужині. С.
Воробкевич. 17. Моя віра. М. Черняв-
ський. 18. Народний гимн. 19. В похід!
П. Куліш. 20. Герої. Ф. Мисько. 21.
До праці. Б. Гринченко. 22. Україна. О.
Олесь. 23. Сьвятиня. П. Куліш. 24.
За Україну. У. Кравченко. 25. Ряди
борців. М. Віконський. 26. Рідний край.
Г. Чупринка. 27. Всюди нівечить ся
права. І. Франко. 28. Моїй сестричці.
М. Ковчаненко. 29. Границя. Олекса
К—а. 30. Мені однаково. Т. Шевченко.
31. До товариша. П. Гравовський. 32.
Не пора! І. Франко. 33. Вічний наро-
де! В. Пачовський. 34. Бережи масток.
І. Франко. 35. Гасло боротьби. О. О-
лесь. 36. Свитає. Олекса К—а. 37. Роз-
вивай ся, дубе! І. Франко. 38. Любов
до краю. О. Олесь. 39. Прокиньте ся!
К. Устиянович. 40. Друже-брате! Над-
сон. 41. Сьміло други! 42. Думка. 43.
На цвинтар сумно не йдїть. О. Олесь.
44. Супокій. І. Франко. 45. До України.
С. Руданський. 46. Молитва замор-
ських Українців. І. Доранович. 47. Про-
кляте. О. Олесь. 48. Наш прапор. М.
Рус. 49. Колись... М. Віконський. 50.
За рідний край. С. Греґорчїс. 51. До се-
стер Українок. М. Загірня. 52. Елегія.
Школиченко. 53. Нехай! О. Олесь. 54.
Не квітню весно. О. Олесь. 55. Гей,
ізагадайте. 56. Душа моя. О. Олесь. 57.
Українським мученикам. О. Маковей.
58. Рекрут. І. Франко. 59. Відмова. Б.
Гринченко. 60. Я плакав у сні. В. Па-
човський. 61. Нестя-б ся плачу. О. О-
лесь. 62. Моя Україно прекрасна. О.
Олесь. 63. Вставайте. А. Супруненко.
64. Пісня будучини. К. Заклинський.
65. Похоронний марш. 66. Доки? О. О-
лесь. 67. Гробі невинних. П. Карман-
ський. 68. За що тебе скатовано. П.
Карманський. 69. Тяжко, важко. І.
Франко. 70. Погребна пісня. О. Олесь.
71. Пісня Хмельницького. С. Рудан-
ський. 72. Сьпів селян. В. Пачовський.
— Як бачимо з повисшого списку, на-
ходить ся в сїй невеличкій книжочці до-
волї споре число більших і менших вір-

шків, які надають ся до деклямацій на
принагідних народних сходинах, осо-
бливо для нашої доростаючої молодіж.
Ся книжочка може стати у великій при-
годі кождому Русинові і тому повинна
находити ся в кождій руській хаті. З
замовленнями належить звертати ся на
адресу: Basil Hryshko, 439 N. Sixth
Ave, Scranton, Pa.

Дзвінок. Ілюстрована часопись для
дитий і молодежи. Виходить у Львові 10.
і 25. кождого місяця. — Зміст ч. 1. (з
10. вересня 1912): Галя: До школи!
(вірш). — Галя: Нове перо. — На са-
мітнім острові. — Микола Єремєєв: Без-
старих. Комедійка в двох діях. Пере-
клад з російського Остап В. — Нова і-
сторія України. — Всячина. — Сьмі-
ховинка. — Праця і забава. — Пере-
писки Редакції. — Додаток для малих
читачів: Сутермайстер: Лис і слимак.
— Із казок Єзоп: Дроворуб та дуб.
Дроворуб і Гермес. Дві мшні. Зевес і
черепаха. Кабан і лисичи. Вовк і осел.
Лікар і хорпї. — Загадки для малих
читачів.

Жіноче Діло. (Осїнь). Безплатний
додаток до „Діла”. Львів, дня 15. ве-
ресня 1912. — Зміст: Народні костюми.
(Уваги жінки). — Др. В. Сіменович:
Жінка в Америці. — Ол. Галичанка:
Про коедукцію. — Карін-Міхаєліс-
Странґеланд: Гроші в подружжю. — По-
літичні права жінок у давній Греції. —
О. Г.: Жінки інжїніри. — Не Т—рд:
Осїнна мода. — Всячина. — В тексті
находить ся кілька ілюстрацій.

Учитель. Орган Українського Педа-
гогічного Товариства. Виходить у Льво-
ві 20. кождого місяця. — Зміст ч. 1. (за
вересень 1912): Від Видавництва. —
Іван Ющипин: Жан Жак Руссо. — Я.
Ф. Зеленкевич: Вільна школа. — Сте-
фан Ковалів: Методична оцінка шкіль-
ного підручника п. з. „Рахунки для
пикл народних. Ч. IV.” 1911. — Воло-
димира Вільшанецька: Будуча жіноча
виділова школа. — Критика і бібліоґра-
фія. — Звіт із загальних зборів Тов-а
„Взаїмна Поміч Учительська”. — В
обороні прав нашої мови. — До Вп.
Авторів, накладчиків і видавців. — О-
повідка. — Оголошення. — Науковий
додаток: Іван Франко: Смерть Олега і
старосільська зага про фатального
коня. — Ф. Унжин: Вулкан серед віч-
них ледів. — А. П.: Тайни єгипетських
пірамід. — Всячина.

Неділя. Безплатний додаток до „Ді-
ла”. — Зміст ч. 35 (з дня 29. вересня
1912): С. Томашівський: Український
національний герб. — Володимир Ко-
роленко: Огники. Переклад Д. Казар-
мів. — Фрідріх Шіллер: Перстень По-
лікрата (вірш). Переклад Остап Гри-
цай. — Д. Л.: Василь Шкрібляк. —
Олександр Шевчук: Так сказав Зара-
тустра. — Тарас Соколенко: Зелений
луґе! (вірш). — Іван Труш: Шевчен-
ко в пластичнім сьвітї. — С. С.: Як бог
різьбив. — Йон Крянґа: Дядько Йон
Рота. З румунського переклада Катери-
на Мандичевська. — Записки. — Кри-
тичні замітки. — Ілюстрації: Василь
Шкрібляк. — Пам'ятник Шевченкови в
с. Надїєві долиньського повіта.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

ЧИТАЙТЕ!

В суботу 19-го жовтня (октобра) 1912

уряджує

ТОВ. „ЛЮБОВ” ВІД. 45 Р. Н. С.

Великий Баль

який відбуде ся в Mercantile Hall,
849 N. Franklin St., (недалеко катедр)
Philadelphia, Pa.

На сю забаву запропаємо всіх чес-
них Русинів Українців, жиючих в
Philadelphia, Camden, Chester, Wil-
mington і др. околицях.

Комітет вже від тепер стараєсь,
щоби Впов. Гості були задоволені.

Перворядна музика буде грати руські і анґлії-
ські танці від години 7-ної до 12-тої в ночі.

Вступ: для мушн 15 цт. — для
жєнщин 10 цт. — Гардероба 10 цт.

Комітет.

Повідомлене.

THE EUROPEAN COLONIZATION COMPANY,
441 Drexel Building, Philadelphia, Pa.

Отрим повідомляється, що Руська Колонія в West Millville розвивається дуже скоро, бо до того часу розподано перейшло 1000 акрів землі, а переважно позакупували самі Русини.

Тепер розпочали парцелювати кількості акрів цілком близько при місті Millville. Та нова парцеляція лежить в середині меж двох „стріт“: одна веде до міста Bridgeton, а друга до Carmel. Та, що веде до міста Bridgeton курсує нею „Стріткара“ між Millville а Bridgeton, а та що веде до Carmel незадовго між Millville а Carmel буде так само іти „Стріткара“.

Ся земля є дуже добра а положене чудове і гарне. Земля суха, рівна і дуже урожайна. Інтересовані приїжджайте, не відкладайте на завтра. Нині Вам добре сю землю оглянути і випробувати, бо в сусідстві Руської Колонії є сотки фарм, які управляють переважно Американці.

Ся земля є попарцельована по п'ять акрів, але хто годен, може купувати кілька хоче парцель. В тій парцелі одна 5-акрова фарма коштує \$376.00. Лише треба дати \$100.00 задатку, а решта на чиплат, \$5.00 або \$10.00 місячно. Хто платить згори, дістає опуст 5 процент, і до того, протягом двох-трьох тижнів дістане чистий „дід“ „Guarantee Deed“ або по нашому „Інстабуляція“.

Родимці! Чи не добра для Вас спосібність? Кожний з нас мріє щоби бути незалежним, не слухати фабричних трубів та гуків, або спускати ся в підземні майни. Як закупите в West Millville кавалок землі, то відчуєте що ушасливились себе і свою родину, бо всі життєві средства будете мали свої і не будете потребувати платити високі ренти. Не одні купуйте „лоти“ і платите за них високу ціну, або кілька то з нас закупають фарми в пустинях, де нема ні міста ні фабрик. О тім вже писалисьмо що тут є міліонні міста, що тут є цивілізація, що тут що години трен іде в Philadelphia до Millville і з Millville до Philadelphia, а тікет коштує Вас лише \$1.32 в обі сторони.

Тоті що уже позакупували а перемудують я на свої фарми, Компанія обіцяє їм дати 5 акрів даром, де будуть могли побудувати Школу, Церков і інші інституції які громада буде потребувати.

Родимці! Спішіть, доки маєте добру нагоду. Прилучіть ся до тих близько 100 родин, котрі до тепер у нас закупили землю а побудуємо велике, богате і красне руське місто.

Можете приїжджати кожного дня і оглянуту сю землю, або пишіть по руськи а повним довірем.

В наших бюрі займають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 Drexel Building, 5th & Chestnut Sts,
Philadelphia, Pa.

ПОЗІР! ПОЗІР!
усі ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешкання, повідомлювати про се адміністрацію „Свободи“ після поданого нижше взірця:

Член відділу Р. Н. Союз ч.

Ім'я і прізвище моє звучить

Моя стара адреса звучить

Прошу посилати „Свободу“ на нову адресу, яка звучить

СВОБОДА
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

ПОКЛИК!

ПОМОЖІТЬ ЗДОБУТИ ЛЬВІВ!

Закупіть від себе 1 квадратний метер землі під город для українського народу у Львові. Перешиліть на сю ціль один долар на адресу: Ukrainischer Turnverein Sokil-Batjko, Lemberg, Ruskagasse 20, Europa, Austria. Нехай допоможе кождий, хто се читає. Лише один метер. лише один долар. лише один раз в житю, але всі, але всі!

Видремо Полякам Львів!

КУПУЙТЕ І ЧИТАЙТЕ Робітничий календар на новий 1913 рік!

РОБІТНИЧИЙ КАЛЕНДАР є більший від торішнього, є дуже цікавий і різнорідний змістом. Він повнений находить ся в руках кожного робітника і кожної робітниці! Буде Вашим щирим товаришем через цілий рік! РОБІТНИЧИЙ КАЛЕНДАР є дуже дешевий, бо коштує всього

25 центів,

яке в оплаті поштою. Хто бере більше як один Робітничий Календар, платити лише 20 центів. Зберіть ся кілька, а буде Вас дешевше коштувати. Гроші можна посилати поштою перекладом або реджістрованим листом. Приймаємо також американські поштові марки. — Гроші треба посилати вперед, бо інакше Робітничого Календара не посилася. — Пишіть на адресу:

PORFIR BUNIAK, LEMBERG, AUSTRIA, EUROPE,
улиця Різьбарська ч. 5, 13.

Купуйте Робітничий Календар!!!

ОРХЕСТРА! МУЗИКА! БАНДА! МУЗИКА!



ХТО ПОТРЕБУЄ МУЗИКИ?

Доставляю перворядної музики на представлення, концерти, вечери, балі, пікніки і весілля, як також банди на всякі публичні виступи при всяких парадах. — Ручу за перворядну оркестру чи то банду, як також дуже приступні ціни. Адреса:

PAUL KELECHAWA
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.
ТЕЛЕФОН: 498 J. C.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знане на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животності, занежене крові, розширене, стиснене, утрата крові, висушене, пропуклина, гемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тревало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоровлю і хоробі. Вступ вільний. Застаєте, що я лічу людей аби були вилічені в далеко короткім часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,
417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.
(Близько 25 ії улицы).

Години: від 9. до 8., в неділі від 10 до 2.

ХТО ХОЧЕ

дістати даром одну пару сподень, або пару неперемакальних черевиків, або чоботів і пробки найкращих одягів і плащів зимових, нехай напише до:

VICTORIA SUPPLY CO.
114 Bleecker Str., New York City

R. J. Glick

Агент аскураційний від огня.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
(15—30)

SHAMOKIN, PA.

Шифкарти \$22.00 до Європи.
\$10.00 за легку роботу до краю.

Jacob's Agency,

38 Canal Str., New York, N. Y.

ЖІНКИ! Учїть ся акушерї в нашій школі або у себе в дома Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Ім. з 17 напівами
Желїзничий годинник
для мушин

і жінок, накручує ся без ключика, поволучуваний, а гваранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирізані. Ходять безумовно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і гварантує ся на 20 літ. Невичайна нагода. — Ми вшлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) \$5.75 і за зворот пересилки, в тїм привілеєм, що кождий може його оглянути, і если єму не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволучений ланцюшок а дармовисом — додає ся даром до кожного годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

ПОЗІР! Купуємо вартєні гроші (монети) і платимо за них значно високі суми: від 25 цент. до \$500.00. Не выпускайте гроші з рук, доки не переконаєте ся, яку тїй гроші має вартість. Такі вартісні монети мож розплатити тільки по фабричній знаку, так авант „mint mark“. Платимо за цент а 1856 р. \$5.00—\$15.00; за цент а 1877 р. 25 цент. до \$25.00; за цент а 1918 р. 25 центів; за 10 центівку (dime) а 1894 \$15.00—\$100.00; за quarter (чверть долара) а 1853 р. \$5.00—\$25.00; за 50 центів (пів долара) а 1853 р. \$15.00—\$100 (0); за срібний долар а 1895 і 1904 \$5.00—\$25.00. Богате инших монет, за котрі платимо о много більші суми, находять ся в нашій ілюстрованій каталогї монет (Rare Coins) і марок (Stamps). Сей каталог вшлемо кождому за 1 дол. Задучаючи 2 центову марку на відповідь, пишіть до нас на адресу: AUBURN COIN & STAMP CO., BOX 583, AUBURN, N. Y.

ПО ПРИЧИНІ СМЕРТИ

мужа мушу спродати гарну, 300 акрову фарму майже за безцінь. Дім новий на два поверхи та всі будинки, 9 штук худоби, кури та всякі машини і рільнічі приряди. Тільки 4.200. Вплата після умови. Голосити ся до влассительки:

Йосифа Пойда,
R. F. D. No. 3. Box 62.
Colchester, Conn.

Російсько-Американська Лінія

Найгарячіші, найбільші і найкорші пароходи, удержуючі правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересїданя у ніякій посередній пристані.

Нові, двошпурові пасажирські кораблі „ЦАР“, „КУРСЬК“, „РОСІЯ“.

До Роттердаму 8 днів, до Лібава 11 днів.

\$35.00 — III класа — \$35.00

\$45.00 — II класа — \$50.00

\$60.00 — I класа — \$70.00

Найближшій відїзд корабля в Нью Йорку:

„БІРМА“ 19-го Октября. — „ЦАР“ 2-го Новембра.

По більшій подробці просить ся звертати до наших агентів або до генерального заступника:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

РУСЬКИЙ ЛІКАР

Доктор СЕМЕН ШУЛЬЦ

39 E. 7th STR. (межи 2-ю а 3-ю евнею) NEW YORK, N. Y.

ЛІЧИТЬ ВСЯКІ СЛАБОСТИ ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДІТОЧІ.

Найновіші апарати електричні. Пересвітлюване і лічене лучами Roentgena.

Години ординаційні: від 8-ої до 9-ої рано, від 2-ої до 3-ої по полудні і від 6.30 до 8-ої вечером.

Пам'ятайте адрес: 39 E. 7th St., New York, N. Y.



Гарантований Годинник

регульований — можете дістати лише за \$2.00 з пересилкою. Не викидайте грошей в білоти, не купуйте дорогих годинників. Сей годинник є такий, який Ви власне хочете купити. Прислать нам се оголошене. Випу адресу і \$2.00, а ми Вам відвотною поштою вшлемо сей гарантований годинник.

PROGRESS IMPORTING CO., 348 E. 15 St., Dept. B., NEW YORK CITY.

BULL DURHAM — ПЕРВОРЯДНИЙ ТЮТЮН.

Улюблений гатунок через 52 літ.

52 літ заслуженої слави — се найліпша рекомендація тютюну „BULL DURHAM“. Про його якість свідчать і та обставина, що попит за ним стоїть завжди на першій місци поміж усіма иншими родами всїляких тютюнів. В однім тільки минулому році розійшло ся „BULL DURHAM“ тютюну 352 мільйонів мішочків.

„BULL DURHAM“ надає ся так добре до фаянок як і на папіроси. Продає ся в муслінових мішочках по 5 центів за штуку; з одного такого мішочка буде найменше 40 папіросів. За таку малу ціну дістає найліпший, найчистіший тютюн, котрий своєю якістю перевищує всі инші гатунки. Переконайте ся самі і скажіть, чи знайдете який инший тютюн, котрий смакував би Вам більше ніж сей славний „BULL DURHAM“.

Правдивий

“BULL” DURHAM

ТЮТЮН ДО КУРЕНЯ В ЛЮЛЬЦІ І В ЦИГАРЕТКАХ.

10 найліпших цигареток коштує 25 цент.

10 ліпших цигареток коштує 10 цент.

10 звичайних цигареток коштує 5 цент.

А ВИ МОЖЕТЕ СКРУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ОДНОГО ПОЛОТНЯНОГО МІШОЧКА З НАЙЛІПШОГО ТЮТЮНУ „БУЛ ДУР-ГЕМ“. ДІСТАТИ МОЖНА ВСЮДИ.

D245

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.



BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO CO.
STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

Книжки

котрі можна дістати в друкарні „Свободи“:

Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з життя народу	15
Бери та читай	30
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітей	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про звір'ята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до свідомости	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів Оповіданє про Алї Бабу і сорок розбійників	15
О підземних скарбах	25
Оповіданя про задріх богів	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релігійні вірованя	20
Русько-англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма Товарища ворожка	15
Хто з чого живе	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образ. Як мужик ходив до царя правди шукати	50
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Молитвенники і книжки богослужєбні та релігійні.

Звичайна оправа.

Збірник	1.90
Збірничок	1.30
Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськими буквами ..	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковний, мал. лат. бук. ..	70
Молитвенник, галицький	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Збірничок	55
Збірник найкраспих пісень церк. ..	10
Ангельський хор, збірник народно-церков. пісень під ноти ч. I.	25
Ангельський хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хліб Душі	1.80
Хліб Душі, латинськими буквами ..	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Душі	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими букв. ..	1.80

Друки.

Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Поміник за померших	10
Папір листовий з вінетами, оден ..	2

Замовлення належить висилати на адресу:

SVOBODA,

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕВНИК



випозичає керн
чи на весілля, хрещ-
стинні і воляні дру-
гі застави.
115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон:
Orchard 2568.

ГРАМОФОНИ.

ПРАВДИВІ РУСЬКІ, ПОЛЬСЬКІ
І ЧЕСЬКІ РЕКОРДИ ПО НАЙ-
ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ ЗА ГО-
ТІВКУ І НА КРЕДИТ:

Каталог висилаєть ся кож-
дому даром.

International Phonograph Co.,
196 E. Houston Street, Dept. 2.,
NEW YORK, N. Y.

Одинокий руський адвокат на цілу Америку.

Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА,

полагоджує всі справи американські. Понеже
др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, для-
того полагодить Вам найліпше всі справи
процесові, спадкові і військові в Галичині,
спорядить повномочія, контракти і всі прав-
ні документи і перепровадить інтабуляції. —
Адрес:

Dr. Julian Czupka,
P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA
LUZERNE CO.

Родимці! Читайте і другим скажіть!

У нас можете дістати гарну, велику книж-
ку, котра займає в собі оповіданя і історії
з цілого сьвіта в мові українській. Ціна ли-
шень 1.00 (одного) долляра разом з пересилкою.

Пишіть на адресу:

BOOK STORE CO.
N. Pawlusi, 318 So. 5th Str., Brooklyn, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Отарайте ся пізнати та пічіть
складати свої ощадности в стейтовім
Банку на розі вулиць

— Carson і 14-ої. —

Сей банк є одним з найстарших
і найпевніших банків, що цілковито
забезпечує Ваші ощадности. У нас
складають ся гроші церковні,
братські, єврейські і ин. Кож-
дий, що має у нас гроші, отримує на
бажане звіт стейтових контролєрів.
Продаємо **НОРАБЕЛЬНІ МАРТИ** на най-
ліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо
по поштовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.

М. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, урядв. банк.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“

- 1) **ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСОВІ**, які йдуть довгий час (від 3 міся-
ців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані ди-
стануть на жадане листовно.
- 2) **ОГОЛОШЕННЯ**, які: бізнеси брацтє і товариств належа-
ють до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в
Виділах Р. Н. Союзу“.
- 3) **ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ** по
2 центи від слова для брацтє і товариств належачих до Р. Н. Союзу,
а для товариств не належачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.
- 4) **ПОШУКУВАНЕ ОСІБ І РОБОТИ** по 2 центи від слова за най-
менше 10 слів.
- 5) **КОНКУРСИ ПАРОХІЙ** і инші по 3 центи від слова.
- 6) **ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ** по 10 центів від слова за найменше
10 слів.
- 7) Одрозове оголошенє адреси 25 центів.
- 8) Належитість за всяке оголошенє мусить бути прислана в ориг. та
в цілості. В противнім разі оголошенє безцільно не поміщає ся. На-
лежитість за дрібні оголошеня можна присилати також поштовими
марками.
- 9) Кожде оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед да-
тою виходу того числа часопису, в яким воно має бути поміщене. Ого-
лошенє телефоном не приймає ся.
- 10) За зміст оголошенє або за відвѣчалність оголошующих ся є ча-
сописи фірм редакція не приймає ніякої відвѣчалности.
- 11) Кого-б скривджено, або в ким зли обложено-б ся в тій фірмі,
яка оголошує ся в нашій часописі, нехай про се сейчас повідомить ре-
дакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, виникне ся оголо-
шенє несовісної фірми; крім сего редакція доложити всіх старань, щоб
ошуста потягнути до відвѣчалности.
- 12) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголо-
шенє, не подаючи причин.
- 13) Редакція має право жадати від фірм або незнатих осіб, щоб
прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно зможуть додер-
жати того, що обіцяють в оголошеню.
- 14) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право
відкинути всяке підозріле оголошенє.
- 15) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній сто-
роні листу.
- 16) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких поквитовань.



Д-ра RICHTERA

RAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕ-
РЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФ.
ЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бе-
драх та в клубових сугавах і невралгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости су-
ставів і м'яснів. Знаменитий на вивахненя, хро-
мість і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль
горла, затамованє відлиху або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить
ся в представленім тут пуделку. По 25 центів
і по 50 центів фляшечка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74-80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!



Телефон Orchard 6085

Час попірати своїх зе-
мляків, а не ворогів на-
шого народу. Загляньте
у вільній хвилі до моєї
канцелярії побіч руської
церкви, а переконаєтесь,
що знайдете там поміч
і пораду у всіляких кло-

потах і справах старокраєвих судових, маєтєвих і військових. — Бєля
хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжни-
ка в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в
старім краю — то знайде у мене совітну, фахову і дешеву пораду і поміч.
Крім того продаю шифарти на всі найліпші лінії і найтанше. До краю
від 23 до 27 доллярів, з краю до 28 дол.

Також продам фарми, доми і лоти в найлутших місцях по найдешевших ці-
нах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

ПАПІРОСИ „НЕВО“
МОЖУТЬ ВДОВОЛИ-
ТИ КОЖДУ НАЦІО-
НАЛЬНІСТЬ.

В нинішних часах по-
дбавуть ся усюди таку
силу найріжнородніших
папіросів, що пересічно-
му курцеві дуже тяжко
визнати ся, з яких імен-
но сортів вир бляють ся
ті папіроси і котрі з них
заслужують на признанє.

Вогато курців, які при-
вкли до курєня папіро-
сів європейського виробу,
запевняють з усєю рішу-
чістю, що нові папіроси
„НЕВО“ ім найліпше сма-
кують, бо вони зроблені
з найліпшого турецького
тютюну і визначають ся
такими прикметами, яких
инші роди папіросів зов-
сім не мають.

ENTIRELY NEW

NEBO CIGARETTES

— CORK TIP —

Виріб
Цигареток

з
турецьких
мішанин
тютюну

Вдово-
ляють
усіх
курців!



Чудові
шовкові

не-
сподіванки
Образці
птахів і цвітів
в кожій паці!

NEBO
Cigarettes.

5 цнт. за 10 штук

Продає ся по всіх шторах
СПРОБУЙТЕ ПАЧКУ І УПЕВНІТЬ СЕБЕ

3 шовкових птаць і цвітів суть гарні
заголовки

P. LORILLARD CO.

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам кра-
пивною і брехливою рекламою. Як
вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цїганя,
чим він ручить і де його зарука? Відвѣчальний Агент і банкір
складає заруку в державну касу. Завки повертає кому свій ґрім,
чи то до переходаня, чи переслани до старого краю, попередю пере-
кажіть ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований ґрім.
Я аложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЛЯРІВ.**
Як заруку для вас

Тому тамте, що треба уникати непевних банкірів. До ваших послуг є
старий, опитний Агент, який вислає 100 корон за \$20.43, 200 ко-
рон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00.
Продає шифарти до Європи і до Америки, робить контракти,
повновласти та полагоджує військові справи, а усе те робить

— дешево, совісно і точно. —

Пишіть по подробиці курсу і цїни шифарт.

Відповідаю відворотною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

Найвисше забезпеченє \$100,000.00



Головний Уряд „Р. Н. Союзу“.

Духовний Отець:

о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсідатель:

Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:

Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:

Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:

Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:

Алексій Шарпонт, 525 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:

о. В. Балог, Whiting, Ind.

Стефан Миланович, Jersey City, N. J.

Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:

Іван Глова, Shamokin, Pa.

Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.

Володимир Касків, Ansonia, Conn.

Дмитро Мотало, Chicago, Ill.

о. Марон Данилович, Ansonia, Conn.

Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:

Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:

Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союзу“
находять ся під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі), Jersey City, N. J.

Просьвітна Рада:

Др. В. Стенювич, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill.

Е. Струтинська, Chicago, Ill.

о. В. Балог, Whiting, Ind.

Д. Андрейко, New Britain, Conn.

А. Горбаль, Derby, Conn.

Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.

Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. СОЮЗА.

ЗАЯВА.

Отсим повідомляю усіх Впов. П. П. місцевих урядників і організаторів, що посмертна записка може бути записана лише після § 159 нового статута Р. Н. Союзу і після кляси, котрі суть виписані в сім параграфі. Запис посмертного на особі чужій, на церкві або на всякій іншій інституції, не є важний, бо се супротивляється законам Злучених Держав Північної Америки.

При виконюванню декларацій прошу уважати, щоб кожда точка була докладно виконена. На кожне запитання в декларації, прошу відповісти докладно, а коли немає відповіді на котру небудь точку, прошу дати крику (—). Декларації невиконані точно, не будуть одобрені Екзекутивним комітетом і зістануть звернені до поправи дотичному відділові.

При змінах спадкоємців прошу застосуватись до § 159 нового статута. В противнім случаю, така зміна буде неважна.

При зміні посмертного, прошу застосуватись до § 178 статута. Зміна, котра не буде виконана після сего параграфу, зістане уневажнена і не буде прийнята Екзекутивним Комітетом.

При змінах спадкоємців, посмертного, адресів і т. п. прошу уживати готових друків Р. Н. Союзу. Бєли котрий з Впов. П. П. секретарів не має таких друків у себе, нехай напише, яких друків бракує, а я сейчас вишлю.

Михайло Угорчак,

Голос. Рекорд. секретар Р. Н. Союзу.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗІ СІТИ, Н. ДЖ. „Товариство Українських Соколів“, від. 170 повідомляє своїх членів так місцевих як і позамісцевих, що місячний мітинг відбуде ся в суботу, дня 19 го жовтня (жовтня) 1912 р. в церковній галі сог. Greene & Sussex Sts. Взиває ся всіх членів, щоб безумовно на тім мітингу явили ся, бо суть дуже важні справи до поладження. Не явивши ся на тім мітингу член заплатить 50 цнт. а урядник \$1.00 кари. Звертає ся впослідне увагу довгуючим членам, що єли на сїм мітингу своїх довгів не поплатять, будуть безумовно так з Товариства як і Р. Н. Союзу вимазані. Мітинг розпочне ся точно о годині 8-й вечером. Ті, що хотять вступити до Тов. Укр. Соколів, звольте ласкаво явитись о 7-й го го самого дня. Гарзд! — Ст. Миланович, предс.; А. Шостак, фін. секрет.; А. Савка, касієр.; М. Макишин, рекорд. секр.

ЧІКАГО, ІЛЛ. Бр. сьв. О. Николай, від. 106, буде мати квартальний мітинг в неділю, дня 27-го жовтня с. р., о год. 1-й пополудни. На тім мітингу кождий член має явити ся, а котрий має довг до Братства або до Союзу, а на тім мітингу не буде і не заплатить, то після ухвали з річного мітингу зістане виключений з Р. Н. Союзу. Котрий член не явить ся на тім мітингу, буде караний 50 цнт., а урядник \$1.00. — А. Курило, предс.; Н. Николишин, секр.

ВІЛКЕС, ВАРРЕ, ПА. Братство сьв. о. Николай, від. 99, подає до відомости своїм членам, що звичайний мітинг відбуде ся дня 20-го жовтня с. р. точно о год. 2-й попол. бо суть важні справи до поладження. Також подає ся до відома членам, що баль Братства сьв. о. Николай відбуде ся дня 2-го падолиста с. р. т. є. в суботу, в галі Шайни. — Петро Герман, секретар.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Братство сьв. Арх. Михайла, від. 209, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 27 го жовтня с. р. точно о год. 2-й пополудни в галі церковній сьв. Дмитрія, при Railway Ave. Довгуючі члени мають вирівняти веї свої довги, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Котрий член не явить ся на тім мітингу в означенім часі, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1.00 дол. — В. Маланчак, предс.; М. Симлик, кас.; М. Проскура, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Тов. „Зап. Січ“, від. 232, пошукує свого члена, Дмитра Человського, котрий відійшов з сего плейзу ще перед 3 місяцями і не дає доси про себе знати. Ходить чутка, що він вже не живе. Хто би про него знав, або він сам, нехай донесе на адресу секретаря: Nick. Cusyk, P. O. Box 327, New Alexandria, Pa.

СПРІНГ ВАЛЕЙ, Н. Й. Тов. „Українська Просьвіта“, від. 257, вибрало на річний мітинг дня 23 вересня с. р. отсей новий уряд: Й. Цапковський, предс.; Марія Ренетовська, кас.; В. Забарський, секр. Ухвалено приймати до Товариства нових членів через 2 місяці без вступного, а

до Р. Н. С. після статута. Всі письма просить ся висилати на адресу секретаря: Wasyl Zaborski, Box 96, Spring Valley, N. Y.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. сьв. Михайла від. 14, подає до відомости всім своїм членам, що триквартальний мітинг відбуде ся 20-го жовтня с. р. в галі церковній, зараз по Службі Божій. На той мітинг мають явити ся всі члени, бо суть до поладження дуже важні справи. Буде також справоздане контрольної Комісії. Котрий член не явить ся на той мітинг, буде караний після ухвали.

Нових членів приймати ся буде до нашого Братства без вступного в місяцю падолисті а до Р. Н. Союзу після статутів. — Ст. Курала, предс.; М. Риджак, кас.; Ст. Макара, секр.

ДЖЕНЕТ, ПА. Бр. сьв. Дмитрія, від. 207, повідомляє своїх членів, що дня 13-го жовтня с. р. відбуде ся річний мітинг, на котрім вибрано слідуючий новий уряд: В. Сенчишин, пр.; М. Печінка, заст. предс.; І. Кміть, секр.; М. Губін, заст. секр.; Н. Опар, кас.; В. Яворський, заст. кас.; Т. Опалюх, дверник; М. Яворський, капітан; Л. Монастирський, доз. хорих; контрольна комісія: Д. Орнич і І. Орнич. Всі листи тикаючі ся Братства прошу адресувати: Іван Кміть, Box 434, Jeanette, Pa. — І. Кміть, секретар.

На віче!

Дня 19 го жовтня 1912 т. є. в суботу о годині 8-й вечером відбуде ся в Auburn, N. Y. в школі парохіальній віче, на котрім буде реферувати п. С. Демидчук зі Львова. О числену участь просить

о. Філемон Тарнавський.

Звіт

фонду на ювілейний дар Ів. Франкови, зібраного в Нью Йорку.

Загальна сума, яку зібрав Ко-

тет по день 12-го жовтня с.

р. виносить - - - - \$132.57

Розходу було - - - - 14.38

Остає \$118.19

Просить ся ті Хв. Товариства і Братства, котрі єще доси не прислали гроший за тікети з віча з дня 25-го серпня с. р. на фонд Ів. Франкови, щоб постарались зробити се найдалше до кінця жовтня, позаяк Комітет не може здати справоздана в часописях з вічевих тікетів. Котре Братство чи Товариство не виконить в означенім часі свого обовязку, буде наразене на прилюдне опубліковане в газетах. Гроші за сгадані више тікети просить ся доручити касієрови С. Чоснякови, 96 Ave. A., New York.

Комітет

БАЖАЮ ОЖЕНИТИ СЯ з гарною дівчиною, родженою в Америці, у віці 18—20 літ, і багатого роду. Голосити ся на адресу: N. Z. P. R., Wictor Bank Co., Box 207, McKeesRocks, Pa.

Хлопця молодого пошукую до гресерні. Практики не вимагає ся. Голоситись на адресу: Ch. Holeko, Maurer, N. Y.

Пошукування.

Дорога жінко Катерино: Пошую Тебе умильно. Длячого на мій лист не даєш відповіді? Бажаю жити з Тобою, а ти від мене сторомиш. Приїжджай або відпиши зараз, Твій муж Теодор Вернацькі, 161 Fourth St., New York, N. Y.

Хто потребує знаменитого дяко-учителя, хай зараз напише до В. М. с/о „Svoboda“ 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Заходом Товариства „Богородчани“ в Нью Йорку, від. 233 Р. Н. Союзу відбуде ся

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 2-го листопада (новембра) сего року

в Liberty Hall, 255—263 Houston Street, New York.

Початок о год. 7 й вечером.

Вступ 25 центів.

Запашає ся всіх Вп. Родимців з Нью Йорку і околиці до як найчисленнішого прибуту на сей Баль.

За добру забаву ручить

Балевий Комітет.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює

ЧИТАЛЬНЯ „ПРОСЬВІТИ“

в WOONSOCKET, R. I.

в понеділок 21-го жовтня с. р.

в Canadian Institute Hall, Main St.

Хто хоче весело пережити сей вечір, почути хорошу музику і гарний сьпів, виграти красну несподіванку і піднести свого притомленого духа, — нехай спішить як найскорше на 7 му годину вечір, щоб не спізнив ся тай потім не жалувал, що стратив марно цілий довгий вечір.

Тож просимо усіх: не йдіть лишень самі, але беріть з собою своїх знайомих, товаришів, жінок, наречених до бродіїв і т. в., щоб й вони не жалували ся на Вас, що не дались їм нагоди взяти участь в так хорошій забаві.

Вступ звичайний, —

Ануж, Русини з Вунсокет і околиці, попробуйте, а певно не пожалуйте!

ЗА УРЯД:

о. В. Турула, голова. А. Швець, кас., С. Мостецкий, секр.

ЯК МАМА.

Не треба думати, що се тільки жарт, коли чоловік, пригадуючи собі веселі дні з часів, як був ще хлопцем, говорить: „Бажав би я собі одержати таку поживу, яку прилагоджувала мама“. Добрі, в дома прилажені страви, були чимсь гарним, всі страви були знамениті зварені і з такою ріжнородністю, що були дуже апетитні і дуже здорові. В теперішніх часах поспіху руйнуємо наш жолудок через споживане невідомих кормів, без їх доброго погизення. Се спричинює багато занедужань, отже ми повинні знати средство, яке приносило би нам безприволочну полєкшу. Таким ліком є знаний нам добре Тріне-ра Американський Еліксир Гірко-го Вина, позаяк він причиняє ся до енергичного травлення спожитих страв, а також витворює здоровий апетит. Він скріпить м'яси внутренности і запобіжить затвердженню. Він повинен бути уживаний в недугах жолудка і внутренностей. По всіх другєторах.

JOS. TRINER,

1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.



ЕЧУВАНІА ОФЕРТА!

Гарантований годинник мужеський або женський, позолочений правдивим золотом, о 3 ковертах, чудово гравірований, зі знаменитим верком в середині, в шовковій пуделку, одержите лише у нас за \$4.48. В Злучених Державах присилайте лиш 48 центів марками, а решту 4 дол. заплатите по одержанню того чудового годинника. Кому годинник не подобає ся, може його не прийняти. — До Канади, Австрії і інших заграничних країв годинник висилає ся лише за попереднім надісланем \$4.48. Адресуйте виразно так:

„TRADING HOUSE“ W. GREKO & CO., DEPT. A. 15,
111 E 7th STREET, NEW YORK CITY